

Баъзан даҳанаки жанжаллар росмана муштлашувга айланиб кетарди. Шундай жанжаллар оқибатида бир марта маъмурӣ, бир марта эса жиноий жавобгарликка тортилишга ҳам улурган Нодир амнистия туфайли жазодан озод қилинди.

7 бет

Саргузашт-романларда, киноларда муҳаббат ўйинини бошлаб қўйиб, кейин ўз мақсади, тамагирлигини намойиш этган қизжувонлар образи кўп учрайди. Тўғриси, уларнинг аксари реал ҳаётдан олинган, яъниким ҳаётда ҳам шундай ҳолатлар учраб туради...

8 бет

Нуқуқ

1997-yil 27-avgustdan chiga boshlagan www.huquq-gazeta.uz

2011-yil 16-iyun, №24 (753)

Mustaqillik huquq demakdir

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI BOSH
PROKURATURASINING
NASHRI

ШҲТ доирасидаги учрашув

Б.ЖОНИКУЛОВ,
Бош прокуратура бўлим бошлиғи

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маъжкамасининг 2011 йил 2 июнаги 329-ф-сони фармойшига асосан Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринbosari, Ҳарбий прокурор Ш.Узоқов бошчилигидаги прокуратура делегацияси Шанхай Ҳамкорлик Ташкилотига аъзо давлатлар бош прокурорларининг 2011 йил 8 июн куни Қозогистон Республикаси Олма-Ота шаҳрида бўлиб ўтган тўқизинчи йиғилишида иштирок этди.

Мазкур йиғилишда Қозогистон Республикаси, Хитой Xалқ Республикаси, Киргизистон Республикаси, Россия Федерацияси, Тоҷикистон Республикаси бош прокурорлари ҳамда ШҲТнинг Бош котиби ўринbosari M.Конаровскийлар катнашди.

Кун тартибига асосан йиғилишда гиёхванд маддалар ва қурол-яроғ контрабандаси, одам савдосига қарши курашдаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳамда жиноий йўл билан топилган даромадларни келиб чиқиши давлатига қайтариши масалалари муҳоммади килинди.

Ўзбекистон делегацияси раҳбари учрашув иштирокчиларига Ўзбекистон Республикаси томонидан Марказий Осиёning бошқа давлатлари билан ҳамкорликда Афғонистон ҳудудидан гиёхванд маддаларнинг контрабанда йўл билан тарқатилишининг олдини олиш ҳамда одам савдосига ва ҳудудий хавфзисликка таҳдид солаётган ушошган жиноятчиликнинг бошқа турларига қарши кураши мувофиқлаштириш борасида кўрилаётган чоралар тўғрисида маълумот берил ўтди.

Йиғилиши натижаларига кўра имзоланган Баённомада ШҲТга аъзо давлатлар томонидан ҳудуд миқёсидаги терроризм, экстремизм ва сепаратизмни молиялаштиришнинг асосий манбаларидан бирни хисобланниш наркобизнеснинг кўламлари ва тенденциялари ташвишга солаётганилиги билдирилди.

Мазкур ҳужжатда ШҲТнинг трансмиллий ушошган жиноятчиликка қарши курашдаги биринчи гандаги вазифаси тарикасида одам савдосига қарши курашишда самарали ҳамкорлик таъминланишининг долзарблиги белгиланди ҳамда жиноий йўл билан топилган даромадни келиб чиқиши давлатига қайtариши бўйича вазифаларни биргаликда ҳал этиши борасидаги амалий ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш зарурлиги баён этилди.

Шунингдек, ўтказилётган тероров ҳаракатлари тўғрисида ўзаро маълумот алмашинуви, хиной жавобгарликка тортиш мақсадида кидирувдаги шахсларни бериш ҳамда жиноий йўл билан топилган даромадни келиб чиқиши давлатига қайtариши каби воситалар орқали гиёхванд маддалар, қурол-яроғ контрабандаси, одам савдоси, ноконуний миграция ва бошқа турдаги жиноятларга қарши курашини янада кучайтириш мақсадида ШҲТга аъзо давлатлар прокуратура органларининг имкониятиларидан кенг фойдаланиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Бундан ташкири, прокурор назорати муммомлар, шу жумлада, юкорида қайд этилган жиноят турларига қарши курашни бевосита амалга оширивчи органлар фаoliyati устидан назорат масалалари мұхокамасига багишланган прокуратура органлари ходимлари иштирокидаги учрашувлар, ҳалқаро конференциялар, кўп томонлама ва икki томонлама форумларини доимий равишда ўтказиб боришга келишилди.

ШҲТга аъзо давлатлар бош прокурорларининг ўнчини йиғилишини 2012 йилда Тоҷикистон Республикасида ўтказиша карор қилинди.

Йиғилиши доирасида Ўзбекистон делегациясининг Қозогистон ва Киргизистон Республикаларининг бош прокурорлари А.Даулаеве ва А.Салановалар билан икki томонлама учрашувлари бўлиб ўтди.

БУЮК ВА МУҚАДДАСАН,
МУСТАКАЙЛ ВАТАН!

Карши шаҳри

Ўзбекистон мустакиликка эришгандан кейин орадан ўтган 20 йил тарих учун жуда қисқа муддат бўлса-да, лекин мазмуннан асрарлар татиғуллик йиллар бўлди. Озод юртимизда демократик давлат ва эркян фуқаролик жамияти барпо этиш йўлида залвори ҳадамлар қўйилди. Бугунги кунда Ўзбекистон эришган ютуқлар бутун жаҳонда, ҳатто ривожланган давлатлар томонидан ҳам ётироғ этилмоқда.

Мустакиликнинг дастлабки йилларида ёқ. Президентимиз томонидан белгилаб берилган Ўзбекистонни иқтисодий, ижтимоий, маънавий ва маданий ривожлантиришининг асосий тайомийлари нечеголи тўғри эканлигигини бугун ҳаётининг ўзи тасдиклаб турибди. Жаҳон миқёсисида давом эттаётган молиявий инқироз дунёнинг энг курдатли давлатларини ҳам четлаб ўтмаётган бир пайтда мамлакатимизда иқтисодиётининг барқарор ривожланиши давом эттаётгани мустакиликнинг 20 йиллиги арафасида ўзгара мазмун ва моҳиёт якаб ётмоқда.

Мамлакатимизда амалга оширилётган ислоҳотларнинг муввафакияти, эртанги кунимиз тараккӣий, фуқароларнинг ҳуқук ва эркинларни мухофазаси, колаверса, жамиятимизда кечёттган икобий ўзгаришлар асосида қонун устуворлиги ётиши ҳеч кимга сир эмас. Қонун устувор бўлган жойда эса адолат қарор топади.

Қашқадарё вилоят прокуратураси органлари томонидан ҳам вилоятда конунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқук ва эркинларни мухофаза килиш, жиноятчиликни ҳамда ҳуқуқбузарзликларнинг олдини олиши борасида муййян ишлар амалга ошириб келинимоқда

ва бунда Президент Фармон ва қарорлари, ҳукумат қарорлари, Бош прокурорнинг бўйруқ ва кўрсатмалари асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Ўтган йили Конституциямиз қабул қилинганинг 18 йиллигига багишлаб ўтказилган тантанали маросимида Юртобошимиз 2011 йилини "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб ёзлон қилди. Президентимиз мазкур анхумандаги маврузалирида "Бугунги кунда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ўзининг иқтисодиётимиздаги ўта муҳим ва салмоқли хиссаси, роли ва таъсиси, содда килиб айтганда, бошка ҳеч бир соҳа ва йўналиш ўрнини босолмайдиган катта аҳамияти билан давлат ва жамиятимиз ривожида алоҳида ўрин ғаглалди", деб таъкидлайдilar.

2010 йилда ва жорӣ йилнинг ўтган беш ойидаги вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимос қилишга қартилган қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган текширишларда аниқланган конунузарзликлар 215 дан ортиқ прокурор назорати ҳужжатларини кўллаш орқали бартараф этилиб, 2 та холатда жиноят ишлари кўзғаттиди.

Тадбиркорликнинг мамлакат иқтисодиётida туттан ўрнига устувор аҳамият берилиб, уларнинг ҳуқуқлари қонун йўли билан химос қилинётганинига фуқароларнига вилоятимизда асосий таъминланадиган 83,8 фоизи, ички ишлар идоралари томонидан таъминланадиган 73,8 фоизи ундирилиши таъминланадиган.

Яхшибой ОЧИЛОВ,
Қашқадарё вилоят прокурорининг
бириччи ўринbosari

нинг тадбиркорлик билан шуғуланишилари учун кенг имкониятлар яратиди. Тадбиркорлик субъектларидан келиб тушган ариза ва шикоятларни ўзини ётиши, уларнинг поймол этилган ҳуқуқларини тиқлашга алоҳида ётибор билан қаряпмис.

Конунлар ижроси юзасидан 129 та текшириш натижаларига кўра, 16311 та прокурор назорати ҳужжатлари кўлланилган. 1026 нафар шаҳс итимозий, маъмурӣ ва маддий жавобгарлика тортилган. Жиддий конунузилишилари холатлари юзасидан 86 та жиноят иши кўзғатилган. 58 млн. 919 минг сўм зарар ётишиб юндирилган. 5 млрд. 740 млн. сўм зарарни ундириши юзасидан судларга 12815 та даъво аризалари киритилган.

Жиноят жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан асосий ётибор айланувчилар томонидан етказилган зарарларнинг тероров жараёнида ундирилишига қартилмоқда. Натижада, прокуратура тизимида тероров олиб борилган жиноят ишлари бўйича ётиказилган зарарнинг 83,8 фоизи, ички ишлар идоралари томонидан таъминланадиган 73,8 фоизи ундирилиши таъминланадиган.

/Давоми 4-бетда/

Эътибор бералганд бўлсак, ҳукуқий маданийат шаклланмаган киши, ўзининг тор ҳукуқий онги билан ҳар қадамда хатога йўл қўяди. Бундайлар майда ҳукуқбузарликлардан тортиб, оғир жиноятларга қўй уриши мумкин. Агар у мансаблор шахс бўйса, ўз ваколатидан четта чиқиб, пора олини ва мансабини сунните мол қилиш каби жиноятларни ҳам содир этиди, жамията моддий ва маънавий зарар етказади.

Шартноманинг «Қўшимча шарти»

М. МИРЗАЕВ,

Тошкент шаҳар прокурорининг биринчи ўринбосари

2010 йилнинг априль ойидан бошлаб Тошкент архитектура-курилиш институтининг молия ва иқтисод ишлар бўйича проректори вазифасини бажарувчи лавозимида ишлаб келган Тиркаш Пўлатов бундай масъулитларни лавозимга муносаб эмаслигина киска муддат ичдиа кўрсатиб кўйди.

Ўтган йилнинг 9 октябринда Тошкент архитектура-курилиш инститuti va "Building construction group" МЧЖ ўтасида институтнинг 1-сонли биносининг иккича фасадини капитал таъмилаш бўйича иккича томонлама шартнома тузишган. Шартномага асоссан "Building construction group"-МЧЖ томонидан 2010 йилнинг 10-октабр-нонг ойларни давомидан институт биносида курилиш-тасмилаш бўйича 66 млн. 318 минг сўмлик ишлар бажарилади. Иш якунланиси, бажарилган ишлар тўғрисидаги далолатномалар ва процентковслар имзоланадиган вақт келганида Т.Пўлатов "хунар кўрсатади". У МЧЖ раҳбари С.Ахорхўжаевни ўз хизмат хонасига чакириб, "Фирманг бажарган ишлар учун шартномада кеятирган пулни қисса вақт ичдиа кўчириб бераман. Фақат бунинг учун сен менга нафд беш ярим миллион пул олиб келишин керак бўлади. Агар шартим маъкул бўлса, келаҳақда ҳамкорлигимиз давом этади. Маъкул келмаса, фирманига қарашли интернет кафени ҳам институт биносидан кўчириб олиб чиқиб кетишингиз тўғри келади", — дега очикдан-очик тагамагирик йўлини тутади.

Гап шундаки, С.Ахорхўжаев "Building construction group" МЧЖдан ташкири яна бир фирма — "S and G design" МЧЖ раҳбари санашиб, ўшбу корхона институт биноси ертасини ижарага олиб, интернет хизматларини кўрсатиб келган.

Проректор вазифасини бажарувчи Т.Пўлатовнинг бундай кескин шартига кўнишдан бошқа чораси қолмаган С.Ахорхўжаев рози бўлади. Аммо Т.Пўлатовнинг хатти-харакати ноконуний эканлигини англаб етгач, ариза билан ҳукуқни муҳофаза қилувчи органга мурожаат қиласди.

С.Ахорхўжаевнинг аризаси юзасидан ўтказилган тадбир давомидан Тошкент архитектура-курилиш институти молия ва иқтисод ишларни бўйича проректори Т.Пўлатов тадбиркор С.Ахорхўжаевдан пора тариқасида тадаб килган пулнинг бир кисми — 700 АКШ доллари ва 200 минг сўмни ўзининг хизмат хонасида олган пайтида, жиноят устида ушланди.

Суд маъқисидаги айбига икрориб билдириш, турли важарни кеятирган бўлса-да, гувоҳларнинг кўргазмалари, Т.Пўлатов ва С.Ахорхўжаев ўтасидаги сухбатнинг аудиоизёзуви, уяли телефонда амала оширилган сузлашувлар ҳақида уяли алоқа компанисидан олинган детализация, суд-кимёвий экспертизасининг ҳулосаси ва бошқа инкор этиб бўймайдиган далиллар билан судланувчининг айбай тўлиқ ўз тасдиғини топди.

Суд ҳуқми билан Т.Пўлатов ташкирини женоятни одди.

Соҳта тадбиркорнинг қилмиши

Глеб ЕЛИЗАРОВ,
СВОЖДЛКК Департаментининг бўлим
ката инспектори

Тадбиркорлик шунчаки қилинадиган иш эмас. Унинг ҳам ўз қонун-қондаси, йўл-йўрүғи бўлади. Афсуски, баъзан тадбиркорликни даъво қиливча айрим шахслар томонидан унинг энг оддий қондасини бузиш ҳоллари ҳам кузатида. Қонун бузилганидан кейин эса, албатта, унга жавоб берниш ҳам керак. Бу пайтага келиб, "тадбиркорман" деб, ҳукуқсига мушт уриб юрган шоввознинг қилган ишидан минг пушаймон бўлганини кўриб, ҳайрон қолосаси киши...

Департаментининг Тошкент шаҳар бошкармаси ходимлари томонидан ўтказилган текшириуда ана шундай соҳта тадбиркорларнинг фаолияти фош этилди. Фуқаро Р.К. Сергели туманида фаолият олиб борувчи "...транс ойл" МЧЖ раҳбари М.Л. ҳамда Ш. исмли шахслар билан олдиндан тил бирлишиб, назорат қилинмаган фойда олиш максадидаги хорида ишлаб чиқарилган ва ҳеч кандай ҳужжатларни бўлмаган автомобиль мотор майорини сотиб олиб, "Сергели иктисоллаштирилган бозори" даги дўконда сота бошлаган. Жумладан, тадбир куни фуқаро А.И.га 4 турдаги 578 дона мотор мойи 21 минг 700 АКШ доллари ҳамда 81 минг 400 сўмга сотилиб, бозордаги 17-сонли дўконга расмийлаштирилган НКМда урилган 3 млн. 200 минг сўмлик чек берилгани аниқланди. Шундан сўнг, мазкур дўконда текшири ўтказилиб, жами 47 минг. 821 минг 400 сўмлик ноконуний товар моддий бойликлари ашёвий далил сифатида олиб кўйилган.

Текшириуда давомидан маълум бўлишича, фуқаро Р.К. давлат рўйхатидан ўтишдан бўйин товлаб, таниши — "...транс ойл" МЧЖ раҳбари М.Л. билан келишиган ҳолда, мазкур жамият хисобидан "Сергели" бозори ҳудудидан ижарага жой олади. Ўз нафвабидатда жамият раҳбари билан хисобчи ҳеч кандай ҳужжатларни бўлмаган шахснинг жиноий харакатлari учун йўл очиб берришади.

Конунбузарларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг тегишили маддаларига кўра жиноят иши кўзгатилди.

Қонунларни мұжассамлаштириш ишлиарни тақомиллаштириш

Прокуратура органларининг фаолияти самарадорлигини ошириш, жумлашан, қонун ижодкорлыги фаолиятидаги иштироки аксарият ҳолларда норматив-ҳукуқий ҳужжатларни тўғри қўлашга болгич. Кейнинг йилларда ҳукуқий тартибида солининг характеристика ва асосий принципларига таъсир кўрсатадиган кўплаб норматив ҳужжатлар қабул қилинаётir.

Маълумчи, прокурорлар амалдаги қонунчилик борасида терен билимга эга бўлсаларигина прокуратура органларни оддига кўйилган қонунлар ижроси назорати бўйича вазифалар муввафқияти бажарилади. Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг 2004 йил 24 июнданги "Прокуратура органларининг қонунчилик тартиби" ва конун ижодкорлыги фаолиятида иштирок этиш борашидаги вазифалари тўғрисида "ги" 29-сонли бўйргу асосида барча бўғандига прокуратура органлари раҳбарларидан ушбу шакли этишидир. Бундай таълим шакли ҳатто тажрибали, малакали прокурорлар ва тегровчилик тартибида ташкил этилган.

Амалдаги қонунчиликни терен билиши ҳар бир прокурорнинг умумий ва ҳукуқий маданийатининг ажралмас кисми мисбонланади.

Прокурорлар томонидан тузиладиган протестлар, тақдимомалар, қарорлар ва бошқа прокурорларни тузиладиган ҳарчандардан бирни Бош прокуратуранинг тегишига тармоқлари томонидан прокурор назорати ҳужжатларининг қонун, норматив аткяларга мувофиқлигини тасдиқлашадиган. Бундай таълим шакли ҳатто тажрибали, малакали прокурорлар ва тегровчилик тартибида ташкил этилган.

Конунчиликни ўзgartiriш жараёни амалдаги қонунчиликни ўзgartiriш ва кўшимчалардан доимий хабардорликни, шунингдек, янгидан кабул қилинган ҳукуқий ҳужжатларни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Конунчиликни ўзgartiriш жараёни амалдаги қонунчиликни ўзgartiriш ва кўшимчалардан доимий хабардорликни, шунингдек, янгидан кабул қилинган ҳукуқий ҳужжатларни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Умумдavlat аҳамиятига эга бўлган принципида ишни норматив ҳужжатлар қабул қилинишадиган қонунчиликни беради.

Шу боис, прокуратура органларида доимий равишда прокурорлар таълимнига ҳамда уларнинг жойлардаги таълимнига оид норматив-ҳукуқий ҳужжатларни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң фаолиятини ташкил қилишига оид норматив-ҳукуқий ҳужжатларни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Бундай ташкири, Бош прокуратура томонидан "Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлариниң тегишига тартиби"ни ёки тоғлиқни тузиладиган қонун ижодкорлыкини ёки бошқа норматив ҳужжатларга асосланисига йўл кўйib бўлмайди.

Қонун амалдами?

Бұншың бир неча йил олған ойлави шароити қийин бүлгән ойлауда белу қорамол берилішини шештеп зәм. Шу қонун ҳозыр ҳам амалдами? Агар амалда бұлса, у кимдерге бериледи?

Шариф Остонов, Яңығозор тұмани

Бу кабін холат Республика Вазирилар Мажхамасининг 2006 йыл 21 апрайдеги қароры билан тасдиқланған "Кишилек жойлардаги кам таъминланған ва күп болали ойлауда қорамолни белу өзіншілдердің қорамолынан түргисиде" ти Низом тарабынан билан тартибиға солинган бўлуб, мазкур Низом бугунги кунда ҳам амал қилиб келмоқда. Унга кўра, кам таъминланған ва күп болали ойлауда қорамолни белу өзіншілдердаги сифатида амалга оширилади.

Ойлауда қорамолни бўлуп бериш түргисидаги қарор фуқароларнинг ўзини ўзи бошқари органы раиси тақдимоносига биноан, кейинчилик фуқаролар йигини ёки вакиллар йигини томонидан тасдиқланган холда фуқаролар йигининин махсус комиссиялари томонидан амалга оширилади.

Корамол қуйидагиларга:

а) воға етмаган беш нафар ва ундан ортиқ болалари, шу жумладан; қасб-хунар коллежлари (академик лицейлар) ўқувчилари бўлган кўп болали ойлауда;

б) умумий даромадлари ойланнинг ҳар бир аъзоси хисобига бир ойда энг кам ойлик иш хақининг 1,5 барабаридан ошмайдиган, доимий равишда (кейинги 2-3 йилда) паст бўлган кам таъминланған ойлауда;

в) бокувчилари бевалар ва болаларни тарбиялаётган ёлиз оналар ҳисобланадиган воға етмаган болалари бўлган кам таъминланған ойлауда;

г) етим болалар ва ота-онасининг қаровисиз қолган болалар учун болалар уйлари ва интэрнат уйлари битирувчиларига;

д) ота-онаси қолган икки нафар ва ундан ортиқ болаларни қарамоғига олган (қабул қилгани) ойлауда белу берилади.

Илгаридан қорамоли бўлган ойлауда қорамолни бўлуп беришга этиёжманд ойлауда деб ҳисобланадиган.

Корамолни бўлуп беришга этиёжманд ойлаударни аниқлашда юқорида кўрсатилган тараблар билан бирга қуйидагилар ҳисобга олинади:

й) ўхжалигига қорамол бўкиш учун шароитларнинг, шу жумладан, ер участкасининг мавжудлиги;

корамолни бўкиш учун тегиши малакага ва парвариш килиши имкониятига эга бўлган меҳнатда лаёқатли ойла мавжудлиги;

бокилаётган корамолни ем билан таъминлаш имкониятининг мавжудлиги.

Корамолни бўлуп беришга этиёжманд ойлаударни аниқлаш Узбекистон Республикаси

Вазирилар Мажхамасининг "Болаларни ойлаударни ижтимоий кўллаб-куватлашни кучайтириш чора-тадбирлари түргисида" 1996 йил 10 декабрдаги қарорига мувафиқ фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органдида тузилган фуқаролар йигининин махсус комиссиялари томонидан амалга оширилади.

Ушбу комиссиялар талабгор ойланнинг уйига бориб, унинг даромадларини ва мулкий ахволини ўрганиб чиқадилар тағиєлдатнома тузадилар, далолатномада:

оипанинг таркиби, воға етмаган болалар, жумладан, касбхунар коллежлари ва академик лицейлар ўқувчилари сони;

оипанинг умумий даромади ва унинг манбалари;

оипада қимматбаҳо юқори ликвидли мол-мулкнинг, шу жумладан, кўчмук объектларининг мавжудлиги;

агар оипага қорамол берилса, уни бўкиш учун шароитларнинг мавжудлиги кўрсатилади.

Оипанинг мулкий ахволини ўрганиш натижаларига кўра, махсус комиссия қорамолни бўлуп бериш ёки бермаслик түргисида даастлабки холоса чиқаради. Оипанинг мулкий ахволини ўрганиш далолатномаси махсус комиссиянинг барча аъзолари томонидан имзоланади.

Уйга ким қараши керак?

Мен шахсий турар жойга эга бўлмаганинг бопис, кўп хонаданни уйда ижарада яшаб келмоқдаман. Ўй эгасига ижара билан бояғиц бўлган барча тўловларни ҳам ўз вақтида тўлаб келаман. Лекин гоҳида ўй эгаси билан коммунал хизмат тизимини таъмиришга юзасидан тортишувчача боряпмиз. Аслия бу тизимга ким қараши керак?

Ерпӯлат Кураев, Чилонзор тумани

Лум ҳақ эвазига зарур коммунал хизмат кўрсатилиши ёки хизмат кўрсатилишини таъминлаши, кўп квартиларни ўйнинг умумий фойдаланиладиган мол-мулки ва турар жой биносида жойлашган коммунал хизмат кўрсатиш курилмалари таъмиришни таъмишина лозим.

Бундай талаб Ўй-жой кодексининг 49-моддаси билан ҳам мустаҳкамланган.

Отаси пенсияга чиққач...

Мактаб директорлигига отаси пенсияга чиққанидан кейин ўғли директор бўйиб тайинланиши мумкинми?

Олим Воҳидов, Учқўприк тумани

Мумкин. Мазкур лавозимга лойик бўлган номзодин тайинлаш иш берувчининг ихтиёрига бояғиц.

Мехнат кодексининг 79-моддасида ўзаро якин кариндош ёки куда-анду бўлган шахсларнинг (ота-оналар, ака-укалар, опа-сингиллар, ўғил ва қизлар, эр-хотинлар, шунингдек, эр-хотинларнинг ота-оналар, ака-укалар, опа-сингиллар ва болалари), башарти, улардан бирни иккинчисига бевосита бўйсунич ёки унинг назорати остида хизмат килидиган бўлса, бир давлат корхонасида бирга хизмат килишишга тақиленади, дейилади.

Аммо Республика Вазирилар Мажхамасининг 1997 йил 11 мартағи 133-сон қарори билан тасдиқланган "Давлат (акционерлик) корхоналарининг Ўзбекистон Республикаси Мехнат кодексининг 79-моддасида назарда тутилган кариндош-ургуларнинг, agar уларнинг хизматларни улардан бирининг бошқасига бевосита бўйсунич ёки назорати остида бўлиши билан бояғиц бўлса, бирга хизмат килишларни чеклаш коидаларидан истиносно этилиши мумкин бўлган ходимлар Рўйхати"га мувафиқ, барча ўқув ва тарбия мусассасаларидаги педагог ходимлар, ўқитувчилар, библиографлар ва кутубхоначилар бир-бира бўйсуниш ёки назорат қиласиган лавозимларда ишлашни мумкин.

Шунингдек, жисмоний куч ишлатиш натижасида маҳкумлар ҳәйти ва соглигига зарар етказилган ҳар бир ходиса ҳакида прокурорга хабар килинади, дейилади ЖИКнинг мазкур моддасида.

ХУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

Ўзинизни қизиқтирган хуқуққа оид саволларнинг бўлса бизга мурожаат қилинг. Уларга тажрибали хуқуқшунослар жавоб беради.
Саволларнинг «Huquq» газетасининг info@huquq-gazeta.uz
электрон почтаси орқали юборининг ёки
(8-371) 233-26-62 телефони орқали мурожаат қилинингиз мумкин.

Саволларга
хуқуқшунос
Дониёнот ХАЛИЛОВ
жавоб берди

«Huquq» почтасидан

Хуқуқини билган, мажбуриятини ҳам билади

Маъмурда ДУСИЯРОВА,
«Huquq»

Ҳақиқат, ҳуқуқини билган ҳор ҳам бўлмайди, овора ҳам. Бироқ, ҳуқуқ легандада нимани тушунамиз, тўғрилоги уни ким қандай тушунади? Ҳуқуқий саводхонник моногонларини бугун қай даражада босиб ўтапмиз?

Xуқуқий саводхонникнинг ошиши жамиядта ҳуқуқий маданиятнинг шаклларини тақоюз этар экан, фуқароларимиз орасида бу саводхонникка қай даражада эришилаётгандиги аҳамияти. Ҳуқуқий саводхонникнинг етишмаслиги оқибатида турли вазиятларда келиб чиқаётган тушунмовчилик ёхуд муммаларни фуқаролар мураҷаатлари (ариза ва шикоятлар) мисолида кўриб чиксан...

...Менинг оилам Н. Камолова Зомин туманинди 50-мактабда олий тоғифи ўқитувчи бўлиб ишлайди. Маъмурот олий. 2003 йилда «Ўзбекистон Республикаси таълими аъло-чиши» медали билан мукофотланган. 37 йиллик меҳнат стажига эга. 2002 йилда 50 ёшда имтиёзи пенсияга чиқкан бўлса-да. 2010 йилнинг сентябрь ойига қадар яна шу мактабда фаолиятини давом этириб келди. Мурожаат килишимнинг боси, аёлим олиб келадиган пенсия пули 2010 йилнинг сентябрь ойидан бошлаб тўхтатиб кўйилди. Сабабини суриштирганимизда туман ижтимоий тавминот бўлими ходими пенсия пулини нотўри олганлигини, эндиликда олган пулларни кайтарилиши лозимлигигини айтди: Масалада шундаки, кайтарилиши лозим бўлган пул жуда катта суммани ташкил этиади...

...Бундай тушунмовчиликнинг олдини олиш мумкин эди-ку?! Ишнинг бунчалика бориб етишишида ким айбдор?...” – дед аз арз қиласи фуқаро Ш. Тогоев таҳририята йўллаган широят-аризасида.

Ушбу ариза бўйича Жиззах вилоят прокуратураси томонидан берилган жавобдан маълум бўлишича, «Фуқаро Н. Камолова 2002 йил 1 маиди пенсия ёшига етиши мусобаси билан пенсияя чиқкан. У туман ижтимоий тавминот бўлимига 2002 йил 30 августдан ишдан бўшаганлиги түргисидаги бўйруни тақдим, этган. Шунга кўра белгиланган юз фоиз пенсия пули туман почта алоқа бўлими орқали 2010 йил 20 август ойига қадар тўланиб келинган. Бирор, Н. Камолова 2010 йил сентябрь ойидан 50-сонли мактабга ўқитувчи вазифасига кайта ишга кабул килинган. Лекин, шу вақтга қадар бу жада бюджетдан ташкири пенсия жамғармаси туман бўлимига хабар бермаган. Оқибатда мазкур вакт давомида 3,9 млн. сўмлик ортиқча пенсия олиб келган.”

Хўш, аризачи сўраганидек, “ишинг бунчалика бориб этишида ким айбдор?”

Пенсия даврида ҳам иш фаолиятини давом этиришини ис-таган шахс ўз ҳуқуқини билганинг холда ўз мажбуриятини ҳам билиши лозим. Биз, фуқаро Н. Камоловани айбдор килиш фикридан ироқимиз, бироқ 37 йиллик иш тажрибига эга бўлган, олий маълумотли ўқитувчининг бу ахволга тушив колиши конунларни билмаслигиданми? Расман огохлантириш олмаган бўлса-да, ишловчи пенсионерларга кўйиладиган талаблар хакида нахоти ўшитмаган ёки билмаган бўлса?

Умрининг маълум кисмими касби-корига багишилган инсоннинг вақти-соати келиб пенсияя чиқиб, ундан фойдаланаши унинг конститутивий ҳуқуқи. Агар у яна иш фаолиятини давом этириш ниятида бўлса, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 20 ноябрдаги «Ишловчи пенсионерларга пенсия пули тўлаш түргисида» ги Каорорда кўрсатиб ўтилган тартибда пенсия олишга ҳакки бўлади. Ўнга кўра, Улуг' Ватан уруши катнашчилари ногиронлари, I-II гурӯҳ ногиронлари ҳамда Чернобиль ҳалқатидан жабрланганларга юз фоиз миқдорида; колган ишловчи пенсионерларга эса 50 фоиз миқдорида пенсия пули тўлашни тўргисида айтиб ўтилади. Бу каор ҳакида эса матбаб мавзурининг масъул ходимлари беҳабар бўлса керак десак, мутлак ноғури бўлади. Фуқаро Н. Камолова билмаган тақдирда ҳам кайта ишга олинаётган пенсиянерлари каор бўйича огохлантириш ва лозим бўлган ҳужжатларни расмийлаштириш маъмурат талаб килиши керак эмасмиди?

Биз кўриб ўтган холатда фуқаро Н. Камолова ҳам, у ишлаб келган мактаб маъмурити масъул ходимлари ҳам, аввало эътиборсизликлари натижасида “ким айбдор?”, деган мазмунда шикоят ёзилшига сабаби бўлиб қолиша маъмуритини? Бир караганда, фуқаро Н. Камоловнинг хуқуқлари бузилгандек кўринади... Бирор, гап инсон хуқуки ҳакида борар экан, аввало, ўз хуқуқимизни ўзимиз химоя кила олишимиз, коллаверса, уни ўзимиз сунистемол килмаслигиз кераклигини унтумаслик лозим.

Бугун Ўзбекистон тарбакнёт, ривожланниш даврида. Бундай пайтда ахолининг хуқуқий саводхоннинг оширишнинг аҳамияти катта. Янам аниқроқ айтганда, кучли фуқаролик давлатидан кучли хуқуқий давлат барро этиш йилида айнеке ҳар бир фуқаронинг ўз хуқуқини билиши билан бирга ўз мажбуриятларини ҳам билиши конун бирлигининг, конун устувлорлигининг таъминланшида мухим рол ўйнайди.

Бош мақсад - қонунийликни таъминлаш

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Фуқароларнинг хукуқлари хамда қонунинг мағафатларига путур етказиллаётган ҳолатлар юзасидан катый чоралар кўрилганиги натижасида ахолини иш билан таъминлаш, иш хаки, пенсия ва нафакалар тўловининг амалга оширилиши натижасида пенсия хамда нафакалар тўлови бўйича қарздорлик тўлиқ бартараф этилди.

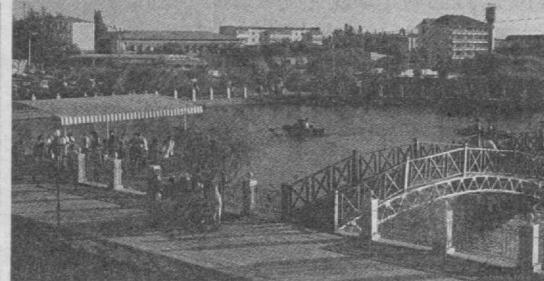
Кишилкот хўжалиги соҳасида қонунийликни таъминлаш ва хўжалик юртичви субъектларнинг хукуқларини химоя килиш бўйича ўтказилган текширишлар натижаларига кўра, 2666 та прокурор назорати хужжатлари кўлланилиб, 66 та гайрионий хужжат прокурорларнинг протестлари асосида бекор килинди. Аниқланган қонунбузилишига ҳолатлари 94 дан ортиқ тақдимномалар оркали бартараф этилди, келгусида бундай ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида 1630 нафар мансабдор шахс расман огоҳлантирилди. Қонунбузилишига йўл кўйган 676 нафар мансабдор шахс интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилди. Кўпол қонунбузилиши ҳолатлари юзасидан 18 та жиноятни кўзгатилди.

Жиноячиликнинг олдини олиш унга карши кураш, фуқароларнинг конституциявий хукук ва эркинликларни хар қандай тажовузлардан муҳофаза килиш, тадбиркорлар ва мулкдорлар манфаатларини химоя килиш, ислоҳотларни жадаллаштиришга қаратилган тадбирларнинг баркорар вазиятда ўтказилишини таъминлаш борасидаги фаолиятни юзасидан 18 та жиноятни кўзгатилди.

2011 йилнинг январь ойида вилоят худудида қонунчиликни мустаҳкамлаш, криминоген вазияти баркарорлаштириш, жиноячиликнинг олдини олиш, унга карши кураш, оғир ва ўта оғир жинояларни фош этиш, уларни келтириб чиқарувчи сабаб ва шарт-шароитларни бартараф килишига қаратилган тадбирларда дастури ишлаб чиқиған бўлиб, ушбу дастур талабларига амал килинган холда иш ташкил этилаётганини сабабли, жорий йилнинг ўтган 5 ойида жиноячиликнинг бирмучна камайишига эришилди.

Дастурга амал килган холда вилоят хукуки муҳофаза килувчи органлари томонидан амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида жиноячиликнинг ўтган йилги 1941 та ўрнига 1929 тага, яъни 0,6 фоизга камайишига эришилди. Жиноячиликнинг олдини олишга қаратилган профилактик чора-тадбирларнинг самародорлиги борасида прокурорлик назоратининг кучайтирилиши эвазига жорий йилнинг ўтган беш ойда безорилик жинояни ўтган йилнинг шу давригадан 6 тага, тиёвандлик жинояти 127 тадан 121 тага, оғир жиноялар 28 тага, ўта оғир жиноялар ҳам 28 тага, маҳт холда жиноятни содир этиш ўтган 39,5 фоиз камайишига эришилди.

Қашқадарё вилоят прокуратураси органларининг асосис эътибори келгусида ҳам вилоятда хукуктартиботни мустаҳкамлаш, қонунийлик фуқароларнинг Конституциямизда белгилаб қўйилган хукук ва эркинликларни тулиқ таъминлаш, жиноячиликнинг олдини олиш ва унга карши кураши билан бирга, янги иш ўринларини яратиш, тадбиркорлар, кичик бизнесс вакилларига ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш хамда фуқароларнинг ижтимоий химоясига оид қонунлар ижросининг тўлиқ таъминлашига қаратилади.

“Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва хукуқбазарликларнинг профилактикаси тўғрисида”ти Ўзбекистон Республикаси Қонунини таргиг қилиш, ёшлар ўртасида маънавий-маърифий ва тарбиявий ишларнинг самараорлагини ошириш келажак ҳәётимизга қўйилган мустаҳкам пойлевор бўлиб хизмат қиласи.

Вилятомизда яшаётган 2 млн. 644 мингдан зиёд ахолининг 1 млн. 181 минг нафарини вояга етмаган ёшлар ташкил этиди. 1115 та умутъалим мактаби, 130 та касб-хунар коллежи, 7 та академик лицеи, 44 та мактабдан ташқари таълим муассасаси ҳамда бошқа кўллаб махсус мактаб-интернатлари, мактабчагча таълим муассасалари, меҳриёнлик уйлари ёш авлодни ўз бағрига олиб, уларга таълим-тарбия беришдек масъулияти ишни олишга оширилди.

Бола тарбияси фоят мухим ва мураккаб жараён. Шу боис, бу ишга барчамиз масъбулизм. Хусусан, вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва хукуқбазарликларнинг олдини олиш, уларнинг онгидаги ватанпарварлиг түгуларини шакллантириш сира кечкитириб бўлмайдиган, мунтазам назоратни талаб этдиган вазифадир.

Ана шу вазифалардан келиб чиқиб, вилоят ҳокимилиги хуруридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия, умутъалим мусассасалари ходимлари, худудлардаги вояга етмаганлар билан шугуулувчи комиссиялар, маҳалла фуқаролар йигинлари ҳамда шаҳар, туман ичиш ишларни олилар фарзандларнинг тарбиясига алоҳуда эътибор қаратилиши, тарбияси оғир, дарсларни яхши ўзлаштира олмайдиган болаларни касб-хунар тўғракларига ва оммавий спорту жалб қилиш чора-тадбирлари кўришилаш зарур. Бу борада ибратли тадбирлар амалга ошириялти, бирор вояга етмаганлар тарбиясига кемтик жойларимиз ҳам кам эмас. Айниска, касб-хунар коллежарини тутагтан ўшларни иш билан таъминлаш баъзи худудларда кўнгилдагидек бормаяти.

Бола тарбияси кўп қиррали ва мураккаб жараён

Бунинг оқибатида ҳеч жойда ўқимай ва ишламай юрган айрим ёшлар томонидан жиноятни содир қилиш ҳоллари учранини.

Ушбу ҳолатлар соҳавий назорат самарадорлигини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар кўришни такозо этиш билан бирга, вояга етмаганларнинг хукуқ ва қонуний мағафатларининг рўёбига чиқиға тўсиз бўлётгандан мумалорни ўрганиш ва бартараф этишини талаб килади.

Вазирлар Махкамасининг “Умутъалим мактаблари 9-синф битирувчилари ни академик лицеилар ва касб-хунар коллежларида ўқитиши билан камраб олишни таъминлаш бўйича норматив-хукук базани янада тақомиллаштириш тўғрисида”ги Қарор ижроси юзасидан ўтказилган текширишларда бир қатор камчиликлар кўзга ташланшилди. Айрим ўкув даргоҳларида ўқитувчиларнинг савиши талаба жавоб бермайди. Дарсларга тайёргарликиси кириш, ўз соҳасини яхши билмаслик каби ҳоллар мавжуд. Тўгараклар номигагина ташкил этилган. Ўзлаштириш кўрсатчилари паст. Мунтазам равишда дарс колдирадиган ўкувчиларни ўхшига жалб қилиш билан боғлиқ ишлар баҳарилмаган. Ўқув машғулотлари ўтказилганлиги тўғрисида журналларга белгилар кўйилмаган. Айрим мусассасалари давомат паст. Масалан, шу йил 21 январда Қарши иктиносидан 232 нафар мавъмур жавобларни ташланган ҳолатлардан янада борада ибратли тадбирларни тутагтан ўшларни иш билан таъминлаш баъзи таъсир кўрсатувчи ота-оналарнинг фар-

**Мусо ШАРИПОВ,
Қашқадарё вилоят прокурорининг
катта ёрдамчиси**

зандларни тарбиялашда маҳалла фолларни ҳамда жамоатчилик ташкилотларни имкониятларидан фойдаланилмаётганди билан боғлиқ ҳолатdir.

Ички ишлар органларининг профилактикасида белгилар кўйилгандан ўрганишни, улар билан профилактика ишлар олиб бориш, қаровсизликнинг олдини олиш, салбий омилларни бартараф этиши юзасидан режалар ва тадбирлар тузилган бўлса-да, бирор кўччилик ҳолларда уларни амалга ошириш чорала-ри кўрилмаган.

Жойларда вояга етмаган болалар тарбисига доир йўл қўйилётгандан бу каби камчиликлар вилоят прокуратураси томонидан ўрганишни, қонунбузилиши ҳолатлари юзасидан 18 нафар мустаҳкамдида 80 нафар мусысларни шахслар огоҳлантирилди. 80 нафар мусыслар мавжудида ишни олиб бориш, қаровсизликнинг тарбияларида 123 нафари мавъмур жавобгарликка тортиди. Нокончий қарорларга нисбатан 5 та протест кеттирилиб, қонунбузилиши, унинг келиб чиқиши сабаблари ва бунга имкониятни яратиб бераберган шарт-шароитларни бартараф этишиликни сўраб 47 та тақдимома кирилтилган бўлса-да 3 та жиноятни иши кўзгатилган.

Бола тарбияси доимий эътиборни ва назоратни талаб килади. Шундай экан, бу борада қабул қилинган қонун ва қарорларга амал қилиш; уларнинг ижросини мунтазам назоратни қилиб бориш, келажагимиз ворислари бўлган ёшларни барқамол ва етук инсонлар қилиб тарбиялаш йўлида барча имкониятларни ишга солишимиз зарур.

Хайрли ишларда мададкормиз

Мамлакатимиз иктиносидётини ислоҳ қилинининг дастлабки босқичида асосис бойлигимиз бўлган ерга муносабатни ўзgartириш етакчи йўналиш этиб белгиланди. Чункинг юртимизнинг гулаб-шинаши, ҳалқимиз фаровонлигининг ошиши агарар соҳа ривожига узвий боғлиқ эми. Ўтган даврда бу борада жуда катта ишлар амалга оширилди.

Президентимиз Ислом Каримовнинг 2004 йил 11 марта даги “Қишлоқ хўжалигига ислоҳотларни амалга оширишага қараштирилган қонунлар ижроси таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармонни ва республика Баш прокурорининг 2-сонлиғи бўйрги прокуратура органни зинмасига қишлоқ хўжалигига оид қонунлар назоратни қочайтириш, дехон ва фермерларни химоя килиш, соҳадаги хукуқбазарликларга барҳам бериш каби катор вазифаларни юклади.

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинлари экиладиган майдонларда мунтазам мониторинглар ўтказилиб, аниқланган камчиликлар юзасидан катый чоралар кўрилди ва қишлоқ хўжалиги соҳасида туб ислоҳотлар ўтказиш йўлига тусик бўлиб келиган қонунбузалирларни ташкил этилди.

Хусусан, тумандаги 650 та фермер хўжалигига ўтган йили пахта хомашибси етиширилиши лозим бўлган 22300 гектар майдонга чигит экилб, давлатга шартномада кўрсатилган 65800 тонна ўнрга 68153 тонна пахта хомашибси сотиди.

Галла экилиши лозим бўлган 14500 гектар майдонга сифатли уруғлик экилди. Мониторинг натижасида 2010 йил хисили учун юкорида қайд этилган фермер хўжаликлари ва “Дунё-М” ОАЖ ўтасида тузилган давлатта дон сотиш тўғрисидаги контрактация шартномасида кўрсатилган 42601 тонна ўнрга 45351 тонна ёки 2750 тонна галла топширилди.

Кўрилган чора-тадбирлар натижасида туман қишлоқ хўжалик ходимларни муддатидан олдин оғирни билан уздаладилар. Туман давлатта пахта ва галла сотишдан 53289 миллион сўм даромад килиб, 20302 миллион сўм соғ фойда олди. Рентабеллик даражаси 60,1 фоизни ташкил этиди.

**Анвар ЖЎРАЕВ,
Касби туман прокурори**

Туман прокуратураси ва ҳокимлиги туман қишлоқ хўжалиги бўлими билан ҳамкорликда 2011 йил дон ҳосилини ўз вактида нобудгарчиликсиз ва сифатли йигиб-териб олиш кабилаларни бўлгилади.

Хусусан, туманда 2011 йилда етиширилган дон маҳсулотларини йигиб-териб олиш ва давлатта сотиш юзасидан белгиланган вазифаларни ошириш максадиди 3 та ишич гурухи ташкил этилиб, гурухлар ишни мунтазам назоратни қилиш бориши, икчи ишлар бўлими бошлиғи ҳамда шум ҳокими зинмасига юқлатилган.

Шунингдек, туман бодбодеҳлонлари эрта баҳорда 2011 йил хисили учун 22300 гектар майдонга чигит экшишган эди. Айни пайдада ўзга қатор оларларига чўкур ва сифатли ишларни бериши, экинни икки марта қондириб сугориб, мўлжалдада хосилни олиш чора-тадбирларни кўрилаётган.

Мамлакатимиз мустақилигининг дастлабки йиллариданоқ Президентимиз Ислом Каримов юртимиз истикболи кўжиганда ташкил этилган қараштирилган қишлоқ хўжаликлиги сурди. Истиколол йилларидан қабул қилинган қонунлар, Президент Фармонлари ва ҳукumat қарорларидан қишлоқ хўжалигига ишларни қандай ташкил этиши, ерга қандай муносабатда бўлиш кераклиги пухта ва аниқ-равшан кўрсатиб берилган.

Мустақилик даврида юзага келиб, кенг ривожланни кетганини ҳараларни ҳамзаликнига озодлик, хурлик берди, ер ўзагасига топширилди. Биз прокуратура ва бошқа ҳукуки муроҷаҳадатидан идоралар ҳодимлари уларни доимо кўллаб-куватлаб, Ватан рањаки йўлидаги хайрли ишларидан мададкор бўлаверамиз.

Ҳа, мустақилик ҳалқимизга озодлик, хурлик берди, ер ўзагасига топширилди. Биз прокуратура ва бошқа ҳукуки муроҷаҳадатидан идоралар ҳодимлари уларни доимо кўллаб-куватлаб, Ватан рањаки йўлидаги хайрли ишларидан мададкор бўлаверамиз.

Қонунный ғаолиятнинг ҳимояси

"Бугунги кунда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ўзининг иктисолиётимиздаги ўта мұхим ва салмоқтың ҳиссасы, ролында тасвири, солда қылым айтганда, башка ҳеч бир соға ва йўналши ўринни босомайдиган катта аҳамияти билан давлат ва жамиятимиз ривожила алоҳида ўрин эгалмайди. Мустақилик йилларидаги тараққиётимиз мисолида шуни ҳеч иккимасдан айтиш мүмкини, бу соҳани ривожлантирилассан, унга тегиши кўмак ва рабат берасдан, зарур имконият, имтиёз ва преференциялар яратмасдан турб, биз иктисолиётимизнинг келажагани тавминий олмаймиз", деган эми мамилакатимиз Президент Ислом Каримов Конституциямизнинг 18 йиллигига бағишланган тантанамаросимдаги маъруzasida.

Дарҳақиқат, давлатимиз раҳбарни билдишган ани шу фуррарлар бугунги кунда тадбиркорларимиз учун яратиб берилеттандар шартшароиларда ўз ифодасини топмоқда. Аслида шу эзгу ишларнинг ибтидоси мустакилликкниң дастлабки йиллари мулла ва мулкий муносабатларга бўлган ўзгаришлардан бошланган эди. Конституциямизда хусусий мулкнинг устуворлиги мустахкамлаб кўйилди. Хусусийлаштириш жараёнларини боскимча-боским амалга оширишга, тадбиркорлик ғаолиятини куллаб-куватлашга қартилган янги қонуналар, Фармонлар ҳамда қарорлар қабул қилинди. Жаҳон таърибаси ўрганинди.

Энг мұхими эса, иктисолиётимиздаги ривожлантириши, ислоҳ қилиши ва эркинлаштириши тавakkalчилик ёки бирор-бир давлатимиз амалиётидан андоға олиш аносиди эмас, балки милий-азалий анъаналар ва

қадриятларни ўз ичига қарраб олган, узокни кўзлаган ва пухта йўланган тизим аносиди амалга оширилмоқда.

Иктисолиётдаги ислоботлар ва тадбиркорлик субъектларининг эркинлигини таъминлашга йўналтирилган норматив-хуқуқий хужжатларнинг қайта кўриб чиқилиши, қонуний имтиёзлар ани шу енгилликларни берилши, турли текширишларнинг йилдан-йилга камайтирилиши мулкдорларга самарали ишлар, мамлакат иктисолиётимиздаги ривожланшига кўпроқ ҳисса кўшиши имконини бермоқда.

Айни вактда аҳоли фаронлиги ва даромадларининг ортиб боришида, дастуархонимизнинг тўкин-сончинлигини таъминлашда, янги иш ўринлари таомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Фармони, шунингдек, мазкур соҳага оид қабул қилинган бошқа норматив-хуқуқий хужжатларда прокуратура органлари зиммасига тадбиркорлик ғаолияти эркинлиги кафолатлари тўғрисидаги қонун хужжатларнинг сўзсиз бажарилиши устидан назоратни кучайтириш, назорат органлари мансабдор шахспарининг тадбиркорлик субъектлари хуқук ва қонуний манбаатларини бузганилкни учун жазо мураррлигини, уларнинг ҳатто

си эмас, ўз устидан ишладиган, билим ва тажрибасини ошириб бораётган, хисоб-китобни, даромад олишининг қонуний йўлларини тушунадиган, нафакат ўз манфаати, балки ҳалк фаронлигини ўйладиган шахс булиб шакланадётганига гувох буласи.

Амалга оширилаётган ислоботлар мөхиянини тушуниш ётган, ўз ҳақ-хуқуқини танинган, қонунчилек аносиди иш юритаётган ишбаларномонлар сони ортиб бораётган бир пайтада, давлат ва назорат идоралари, хуқуқни муҳофоза қиливчи орнага олдида турган асосий вазифа тадбиркорлик субъектлари ғаолияти ноконуний арашалашманинг олдини олиш ҳамда айрим мансабдорларнинг биоратик өндешувалари барҳам беришдан иборат.

Давлатимиз раҳбарининг 2005 йил 14 июндангagi "Тадбиркорлик субъектларини хуқуқий ҳимояниш тизимини янада таомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Фармони, шунингдек, мазкур соҳага оид қабул қилинган бошқа норматив-хуқуқий хужжатларда прокуратура органлари зиммасига тадбиркорлик ғаолияти эркинлиги кафолатлари тўғрисидаги қонун хужжатларнинг сўзсиз бажарилиши устидан назоратни кучайтириш, назорат органлари мансабдор шахспарининг тадбиркорлик субъектлари хуқук ва қонуний манбаатларини бузганилкни учун жазо мураррлигини, уларнинг ҳатто

жиноий жавобгарлики тортинши таъминлаш вазифаси кўйилди.

Бахром ТОШТЕМИРОВ,
Карши шаҳар прокурори

жиноий жавобгарлики тортинши таъминлаш вазифаси кўйилди.

Президентимизнинг 2011 йил 4 апрелдаги "Тадбиркорлик субъектларини текширишларни янада кискартириш" ва улар ғаолиятини назорат қилишини ташкил этиши тизими таомиллаштириш борсаидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" ги Фармони кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектлари ғаолиятини янги боскимларга олиб чишини аниқ.

Тадбиркорларнинг хуқуқий ҳимоясини тезкор таъминлаш максадидаги прокуратура органлари ишларни телефонлари ташкил этилганлиги ҳам назорат самардорларига хизмат кўйилмоқда.

Жорий йилнинг ўтган даврида биргина Карши шаҳар прокуратрасининг "007" рақамли

ишионч телефонига 80 дан ортиг мурожаатлар бўлди.

Тадбиркорларимиз томонидан олдимизга кўйилган масалаларнинг қонуний ечимига масъулнинг билан ёндашилмоқда ва уларнинг бузилган хуқуқларини тиқлаш чоралари кўрилмоқда.

Таҳжилларга қарайдиган бўлсан, Карши шаҳрида 2010 йилда жами ишлаб чиқарилган ялии ички маҳсулотнинг 55 физий кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари хиссасига тўғри келади. Кичик бизнесда банд бўлган аҳоли сони иктисолиётдаги тармокларида ишлаётгандарнинг қарийб 60 физизини ташкил кўлимоқда.

Соҳибкор кобомиз Амир Темурнинг "Азми қатъий, тадбиркор, шошер, мард ва шиҳоатли бир киши мингта тадбирсиз ва локай, қишидан ағзалардан" деган сўзларида жуда катта ҳижмат бор. Шундай экан, ҳалқимизнинг ишбалармонлик сифатларига эга бўлган вакилларнинг қонуний ғаолиятига тўсқинлик қилимайлик, аксинча, қонуний бузмасдан ишлайтган тадбиркорларнинг хуқуқий ҳимоячисига айланайлик.

Қашқадарё —

Қашқадарё вилояти 1943 йилда ташкил этилган бўлиб, худуди 28,6 минг кв. метр.

Вилоят 1 шаҳар, 13 туман, туманларга бўйсунувчи 11 та шаҳар, 123 та шаҳар типидаги посёлкалар, 464 та МФИ, 148 та КФИ ва 1046 та кишлак аҳоли пунктларини ўзида жамлайди.

Вилоят бўйича 78651 та (2011 йил 1 январь ҳолатида) хўжалик юритувчи субъект ғаолияти кўрсатмоқда. 84 та касалхона, 260 та қишлоқ, врачлик пункти ахолига хизмат кўрсатиб келмоқда. Вилоятда 3 та олий ўзбук юрти, 130 та касб-хунар коллежи, 7 академия лицеи, 1115 та мактаб ва 394 та мактабгача таълим мусассалари ғаолияти юритиб келмоқда.

Тезкор тадбирлар самараси

Департаментнинг Қашқадарё вилоят бошқармаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентин ва Вазирлар Махкамасининг қарорлари ҳамда Бон прокурор кўрсатмалари ижроси юзасидан олиб бориляётган тезкор тадбирлар ва Марказий банкнинг Қашқадарё вилоят бошқармаси мавзумотларига кўра, нақа пул маблалари топширишила қонунбузарларни ҳолатларига йўл қўяётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларни оғоҳлантириб, тегиши қонуний чоралар кўрган ҳолда уларнинг ҳуқуқ ва мажбурятиларни тушуништириш борасида кенг тарбибот-ташвиш қарши олиб боримоқда.

Бошқарма ва унинг ҳудудий бўлимларни томонидан қисқа муддатда 126 нафар шахс тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтказилиб, янги иши үринлари яратилганлиги ҳам бу борадаги қарорлар ижросининг амалий ифодасидир.

Аниқланган ҳуқуқбузарлар ҳолатлари ўзасидан 12 та жиност иши кўзгатилиди ва 14 нафар шахс мавзумий жағобгарлики тортлиб, олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида 219 млн. 506 минг сўмлик тобав моддий бойликлар олиб кўйилди.

Бошқарма ва унинг ҳудудий бўлимларни томонидан ўтказилган текширишлар натижасида 7 млрд. 598,7 млн. сўм мидориди қўшимча солиқ ва молизий жарималар хисобга олинниб, унинг 2 млрд. 568 млн. сўми давлат бюджетига ишлариди.

Бюджет маблаларининг талон-тароқ килинши, ҳўжалик юритувчи субъектларга ахротилган кредит маблаларининг ўзлаштирилиши ҳамда нақд пул маблаларининг ташкилдан ташкири ишлариди.

Бюджет маблаларининг талон-тароқ

тиб беряётган ва ўз мансаб ваколатларни сунимистоқли қиласётган ҳокимигат ходимларидан 4 нафар, тикорат банкларининг 22 нафар масъул ходимларига ишсатан жиност ишлари кўзатилиди.

Шунингдек, нақд пул маблаларининг банкдан ташкири мумаласини янада қисқартириш борасида олиб борилган тезкор тадбирларга кўра 23 ҳолатда жиност ишлари кўзатилиб, 9 млрд. 360,8 минг сўмлик ноконуний нақд пул айланмасига йўл қўйилганлиги аниқланди.

Департаментнинг асосий вазифаларидан бирни бўлган жиной даромадларни легаллаштиришга қарши курашиб борасида 3 та жиност иши кўзатилиган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ва Вазирлар Махкамасининг 2004 йил 15 январдаги "Спирт ва алкоголи маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва сотиш устидан давлат назоратини кучайтиришига доиро кўшимча чора-тадбирлар тадбиркорлик субъектларни оғоҳлантириб, тегиши қонуний чоралар кўрган ҳолда уларнинг ҳуқуқ ва мажбурятиларни тушуништириш борасида кенг тарбибот-ташвиш қарши олиб боримоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ва Вазирлар Махкамасининг 2004 йил 15 январдаги "Спирт ва алкоголи маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва сотиш устидан давлат назоратини кучайтиришига доиро кўшимча чора-тадбирлар тадбиркорлик субъектларни оғоҳлантириб, тегиши қонуний чоралар кўрган ҳолда уларнинг ҳуқуқ ва мажбурятиларни тушуништириш борасида кенг тарбибот-ташвиш қарши олиб боримоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ва Вазирлар Махкамасининг 2004 йил 15 январдаги "Спирт ва алкоголи маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва сотиш устидан давлат назоратини кучайтиришига доиро кўшимча чора-тадбирлар тадбиркорлик субъектларни оғоҳлантириб, тегиши қонуний чоралар кўрган ҳолда уларнинг ҳуқуқ ва мажбурятиларни тушуништириш борасида кенг тарбибот-ташвиш қарши олиб боримоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ва Вазирлар Махкамасининг 2004 йил 15 январдаги "Спирт ва алкоголи маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва сотиш устидан давлат назоратини кучайтиришига доиро кўшимча чора-тадбирлар тадбиркорлик субъектларни оғоҳлантириб, тегиши қонуний чоралар кўрган ҳолда уларнинг ҳуқуқ ва мажбурятиларни тушуништириш борасида кенг тарбибот-ташвиш қарши олиб боримоқда.

декабрда ўзгаришлар ҳамда кўшимчалик киритилди. янги тартибига солиши тўғрисида" ги Конуни билан мукаммаллаштирилган.

Чет эл валотасини бошига куринишда сотиш ва сотиб олиши онинг қуонуга хилоф хисобланниб, белгиланган тартибида мъзмурий ва жиной жағобгарлики окибатларини олиб келади.

Ана шундай жиноятларнинг содир этилишига йўл қўймаслик мақсадида Департаментнинг вилоят бошқармаси ва унинг жойлардаги ҳудудий бўлимлари ходимларни фаролаётган тадбиркорларни оғоҳлантириб, тегиши қонунга хилоф равишда ишлари олиб келтирилди.

Шунингдек, 24 нафар шахса ишлаб таъсисатида ўтказилган тезкор тадбиркорларни оғоҳлантириб, тегиши қонунга хилоф равишда ишлари олиб келтирилди.

Ана шундай жиноятларнинг содир этилишига йўл қўймаслик мақсадида Департаментнинг вилоят бошқармаси ва унинг жойлардаги ҳудудий бўлимлари ходимларни фаролаётган тадбиркорларни оғоҳлантириб, тегиши қонунга хилоф равишда ишлари олиб келтирилди.

Ана шундай жиноятларнинг содир этилишига йўл қўймаслик мақсадида Департаментнинг вилоят бошқармаси ва унинг жойлардаги ҳудудий бўлимлари ходимларни фаролаётган тадбиркорларни оғоҳлантириб, тегиши қонунга хилоф равишда ишлари олиб келтирилди.

Ана шундай жиноятларнинг содир этилишига йўл қўймаслик мақсадида Департаментнинг вилоят бошқармаси ва унинг жойлардаги ҳудудий бўлимлари ходимларни фаролаётган тадбиркорларни оғоҳлантириб, тегиши қонунга хилоф равишда ишлари олиб келтирилди.

Ана шундай жиноятларнинг содир этилишига йўл қўймаслик мақсадида Департаментнинг вилоят бошқармаси ва унинг жойлардаги ҳудудий бўлимлари ходимларни фаролаётган тадбиркорларни оғоҳлантириб, тегиши қонунга хилоф равишда ишлари олиб келтирилди.

Ана шундай жиноятларнинг содир этилишига йўл қўймаслик мақсадида Департаментнинг вилоят бошқармаси ва унинг жойлардаги ҳудудий бўлимлари ходимларни фаролаётган тадбиркорларни оғоҳлантириб, тегиши қонунга хилоф равишда ишлари олиб келтирилди.

Ана шундай жиноятларнинг содир этилишига йўл қўймаслик мақсадида Департаментнинг вилоят бошқармаси ва унинг жойлардаги ҳудудий бўлимлари ходимларни фаролаётган тадбиркорларни оғоҳлантириб, тегиши қонунга хилоф равишда ишлари олиб келтирилди.

Жума ҚАЮМОВ,
СВОЖДЛКК Департаментнинг Қашқадарё вилоят бошқармаси бошлиғи

жойларда АҚШ доллари. Россия рубли билан савдо қуловчилар учраб турибди.

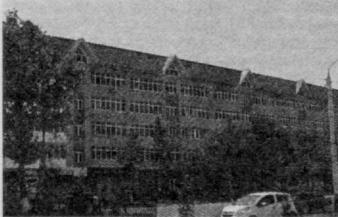
Масалан, бошқармаси Ҳарши шаҳар бўлими томонидан ўтказилган тезкор тадбиркорида фуқаро Юнус Ҳайдаров 200 АҚШ долларини 430 минг сўмга сотаётган вақтда ўтказилди. Унинг ёнданда 100 АҚШ доллари, 17 минг Россия рубли ва 1046 та кишлак аҳоли пунктларини ўзида жамлайди.

Шунингдек, Шахрисаъзлаги "Минг хил буюмлар" савдо мажмусидаги ўтказилган тезкор тадбиркорида фуқаро А.Аминов, "Арабон" буюм бозори ҳудудида фуқаро А.Кўпайсинов, Чироки туманида ўтказилган тадбиркорида эса фуқаро Ф.Холбеков ва М.Тошпӯлатов долларларни савдо савдошида кўлга тушудилар. Уларнинг ёнданда бўлган кўп мидордаги АҚШ долларлари ҳам ашёвий далил сифатидаги ҳуқкотларни ўтказилди.

Шунингдек, Шахрисаъзлаги "Минг хил буюмлар" савдо мажмусидаги ўтказилган тезкор тадбиркорида фуқаро А.Аминов, "Арабон" буюм бозори ҳудудида фуқаро А.Кўпайсинов, Чироки туманида ўтказилган тадбиркорида эса фуқаро Ф.Холбеков ва М.Тошпӯлатов долларларни савдо савдошида кўлга тушудилар. Уларнинг ёнданда бўлган кўп мидордаги АҚШ долларлари ҳам ашёвий далил сифатидаги ҳуқкотларни ўтказилди.

Юрида айтганимиздек, валюта савдоши билан ноконуний шугулланувчи шахсларга қарши курашиб олиб бориш мунтазам ва узлуксиз ҳарзатини талаб этади. Шу боис, Департаментнинг вилоят бошқармаси ва ҳудудий бўлимлари валюта кимматликлари билан боғлиқ жиноятларни аниқлаш, жазо мукаррарларини фаролаётган тадбиркорларни ташкиллаштирилди.

Юрида айтганимиздек, валюта савдоши билан ноконуний шугулланувчи шахсларга қарши курашиб олиб бориш мунтазам ва узлуксиз ҳарзатини талаб этади. Шу боис, Департаментнинг вилоят бошқармаси ва ҳудудий бўлимлари валюта кимматликлари билан боғлиқ жиноятларни аниқлаш, жазо мукаррарларини фаролаётган тадбиркорларни ташкиллаштирилди.

АДОВАТ

"Адоват" сўзининг лугавий маъноси "ўзаро низолар, душманлик муносабатлари" лея изоҳсанами. Бу иллат кузга қўнган губор каби "кўриш"ни хиралаштириб, инсоннинг ақли ва оғигни кемириб, юрагини нафрат ва қасос ўтила ёнчидан. У одам танасига ёпшишиб олган беладо дарлага ўхшайди. Бу дарса кун сайн зўрайиб, ахайри хароб қиласи. 4 нафар фарзанднинг отаси бўлиши Нодир Ҳамидов (исм-фамилиялар ўзгаририлган) ҳам 42 ёниша адоватнинг қурбони бўлди...

1994 йилда Муборак туманинг Карлик қишлоғига кўчиб келган Нодир негадир тўрт девор наридаги кўншини Анвар Рахабов билан ҳен тил топши олмади. Халқона тилда айтганда бир-биринин жини сўйади. Қачон қарама, гаплари гапларига тўғри келмай, арзимас баҳона сабаб айтишиб қолишарди. Баъзан даҳанаки жанжаллар росмана мушташувга алланбид кетарди. Шундай жанжаллар оқибатида бир марта маъмурӣ, бир марта эса жиной жавобгарликка тортишига ҳам улутрган Нодир амнистия туфайли жазодан озод қилинди. Бу огохлантирувчи кўнғирок бўлуб, энди у Анвар билан ўрталарида адоватага чек қўйиши керак эди. Бир муддат тичн юрди ҳам. Бирок 2005 йилнинг 6 ноёрга куни эски зиддият яна бир бўй кўрсатди. Нима бўлди-ю, Нодир тўйхондан Анвар ва унинг икки шериги билан бирга чиқди. Четроққа ўтишага, Анвар шерикларига имо қилди. Улар шу заҳоти Нодирни ўртага олиб, ушлаб туришди. Бундан фойдаланган Анвар ракибини уриб-тепа бошлади. Нодир роса тепкиланиб, қаршилик кўрсатишга мадори колмач, Анвар шерикларига жавоб берib юборди. Кейин тупроқка беланиб ётган Нодирни кузатаркан, голибона тиржайди:

— Бир сафар омадинг келиб, қамоқдан кутублиб қолгандинг. Ҳечқиси йўқ. Ҳозирги ахволинг ҳам қамоқдагидан колишмайди, — у шундай деб ўдагайлашга ўтди. — Мен сенга нима дегандим? Мен билан ўнашишнинг оқибати шунақа бўлади. Буниси ҳолва. Энди кўрасан бундан баттарини...

Хуллас, Анвар хуморидан чиққуча уни уриб-сўқиб, ҳақоратлаб олганидан сўнг анча енгил тортиб, гурур билан ўйига кайти. Нодир бўлса шу кече воеқа жойида қолиб кетди.

Тонг саҳарда кўйлаги-ю шими йиртилиб, қонга бўялган ҳолда кириб келган эрини кўрган хотинининг эси чиқиб кетаётди. Дағ-дағ титраганча уни саволларга кўмиб ташлади:

— Дадаси... сизга нима бўлди? Ким сизни бу ахволга солди? Кечаси билан кеъда эдингиз? Ким билан мушташингиз? Ё... яна Анвар ака билан...

Нодир индамай ичкарига кириб кетди. Шу-шу ўйга камалиб олганича, маҳалла-кўйга

Латиф ЖАЛОВ,
Бош прокуратура бошқарма
прокурори

қўшилмай, тўй-маъракалардан ҳам оёғини узди. Сабабини сўрашга хотинининг хадди симгади. Орадан олти очча ўтгач, аёл гилам остидан бир хат топиб олди. Ўқигач эса, ҳайратдан котиб қолди. Бу Нодирнинг отасига ёзиб, жўнатиша журъати етмаган мактуби эди. Унда Нодир Анвар билан бўлган воеқа тафсилотларини тўлиқ бэён қилиб, ўз жонига касд қилмоқчи эканлиги ва невараларини қарамоғига олишини илтимос қилган эди.

Санобар хатни эрига кўрсатиб, изоҳ талаб қилган эди, Нодир қозони майдай-майдай қилиб йиртиб ташлади. Хотининг саволлари янга жавобсиз қолди. Вакт ўтгани сайн "адоват" аталиши дард катталиши, эс-хушини қасос олиш фикри згаллаб олган эди. "Менинг ўрлаб, одамлар олдида шарманда қилгани учун барибири ўч оламан. Албатта, ўч оламан. Улдирарман уни. Бунинг учун жавоб берадан бермоқчи бўлган Ферузани онаси қайтарди:

— Ўёққа кирма! Барнир кучимиз етмайди. Яхшиси, тўйхонага бориб, одамларни ёрдамга қаҳарманди. Она-бала тўйхона томон чошиб кетишиди. Собирнинг ховлисида эса тўполон бошланган эди. Нодир қўлидаги ёғоч билан Анварнинг дуч келган жойига урар, у бўлса дод-вой қилиб, одамларни ёрдамга қаҳарди. Хонадон эгалари тўйда бўлгандилиги сабаби, ўйда њеч ким йўқ эди. Нодирнинг кўз ўнгидаги 5 йил аввалинг холат гавдаланиб, янада вахший қўёғага кириб борар, нима қиласиганинги англаш етмасди. Унинг зарбалари натижасида Анвар ўта оғир тан жоҳроҳатлари олди. Аммо у бунга ҳам қаноат қилимай, ёнда олиб ўрган пичокни ишга солди...

Нодир бир кун ўтмай кўлга олинди. Албатта, унга жиноятiga яраша қонуний жазо та-

ўтириди. Соат тунги ўн яримларга яқин хотини тўйдан кайти келди.

— Дадаси, нима қилиб ўтирибисиз?

У жавоб бермай, иссиқ чой ичгиси келаётганини айтиб, хотини билан ичкарига кириди. Бир оз гаплашиб ўтиргач, яна кўчага чиқди. Шу томонга келаётганини айтиб, саргакланди. Эътибор бериб қаранган эди, таниди. Анвар хотини ва қизи билан тўйдан келаётганинг эси чиқиб кетди. Шу тунда бўлиши хавф-хатарни янада оширади. Тўйтаг борган эркак зоти (аксарият эрకаклар) борки, "юзта-юзта" қимлай кайтмайди. Маастликда нималар бўлишини изоҳлашга эса жоҳат йўк.

Корону кўчада оила аъзолари билан келаётган Анвар кўлида чамаси бир ярим метр келадиган ёғоч билан тўстадан

рўпарасида пайдо бўлган Нодирни кўриб, чўчуб тушиди.

— Ҳа, тўйдан кайтапсанми? Роса маза қилгандирсан-а? Эсингдами, беш йил олдин Қодирнинг тўйданда кайтишда уч кишилашиб, менинг дўйпослагандинглар. Менинг ҳўрлабини эсингдадир? Ўша воеқа худди кечагидай ёдимда. Эсингта тушдими?

Анвар аста-секин ортга чекинар экан, вазияти юмшатмокчи бўлди:

— Эски гапни кўзинганнинг нима кераги бор. Беш йил бўлди-ку, унга. Мен унтиб ҳам юборгандим.

— Мен бўлса ҳали унугтаним йўк, — деб ўшикли Нодир, — қандай қилиб унтишим мумкин-а? Мана, энди ҳаммаси учун жавоб берасан, — у шундай деганча қўлидаги ёғоч билан Анварга ташланди.

Анвар шаргла орасига ўғирилди-да, ўзини Нодирнинг ён кўшинисининг ҳовлисига урди. Нодир унинг ортидан юргуди. Отасига ёрдам бермоқчи бўлган Ферузани онаси қайтарди:

— Ўёққа кирма! Барнир кучимиз етмайди. Яхшиси, тўйхонага бориб, одамларни ёрдамга қаҳарманди.

Она-бала тўйхона томон чошиб кетишиди. Собирнинг ховлисида эса тўполон бошланган эди. Нодир қўлидаги ёғоч билан Анварнинг дуч келган жойига урар, у бўлса дод-вой қилиб, одамларни ёрдамга қаҳарди. Хонадон эгалари тўйда бўлгандилиги сабаби, ўйда ќеч ким йўқ эди. Нодирнинг кўз ўнгидаги 5 йил аввалинг холат гавдаланиб, жароҳатларни, орадан кўп ўтмай амакилари Пўлат ва Фанишер яна Азаматни уриб, оғизга латта тикичанга "Карвак" налигига ташлаб келишгани Элёрнинг газабини қайнатарди. Шуши унинг ҳаёнинг бир ўтмасини амакиларидан ўн олиш фикри бўнад этанди. Устига-устак, Фанишернинг ўзбошимчалик билан ерларининг бир қисмига бўлғарди. Онаси унга ҳам қаноат қилимай, ёнда олиб ўрган пичокни ишга солди...

Нодир бир кун ўтмай кўлга олинди. Албатта, унга жиноятiga яраша қонуний жазо та-

Истаймизми-йўқми, яхши ва ёмон кунларимизда оиласиз, дўст-у биродарларимиз қатори қариндошлик риштасидан ҳам қўматига суюнамиз. Ҳалқимиз қариндошлик риштасидан куч-қувват олади. Қувончли кунларини бирга баҳам кўриб, ҳаёт муммиларини ҳам улар билан кенгашиб, ҳам қилинг ҳаракат қиласи. Шундай бўлса-да, кейинги пайтларда қариндош-ургулар ўртасида арзимас муммилар туфайли пайдо бўлаётган зиддиятлар ҳақида бот-бот эшитиб қоласиз. Бундай вазиятлар кўп ҳолларда акани укадан, опани сингилдан, амакини жизндан айиртишади. Қариндошлик риштасидан узиз, яқинларига бемеҳрлик ва тошбагирлик энг катта гуноҳлардан ҳисобланса-да, кечагина бир-бирига тирагак бўлиб юрганлар, бугун юз кўрмас бўлиб кетишишади...

ОҚИБАТСИЗ

ҚАРИНДОШЛАР

Алишер ЭШКУВАТОВ,
Бош прокуратура бошқарма прокурори
Сайдабону МАДИЁРОВА,
журналист

Д үсти Озоднинг зиёфатидан ўйга қайтиб келган Элёрбек (исм-фамилиялар ўзгаририлган) Фанишер амакинининг дарағаз давхолда дарвозадан чиқиб кетаётганини кўрди-ю, юрга шун этиди. Ҳаёлига келган ноҳуш фикрларни кувганла, ҳовлига энди кирган ҳам эди, ошхона томондан йиги овози эшилди. Шу томонга отилди. Не кўп билан кўрсинки, онаси оғзи-бурни қон, баданлари кўкарған бир ахвонда турарди. Онаси унга кўзи тушди, кўз ёшлиарни артганига, кўшин ҳонага ўтиб кетди. Ширкағлигининг устига оасининг ҳозирги ахволи кўшилиб, вужуди ёна бошлади...

Аксига олиб, аввалдан амакилари билан муносабатлари кўнгилдагидан эмасди. Бунга эса, илакчилик фермер хўжалигига тут етиширадиган ота-онаси билан амакининг ер билан боғлик келишмоҷчиликлари сабаб бўлган эди. Бу муммо доимий жанжалларнинг бош омили бўлиб келар, Россияга ишлашга кетганида ҳам Фанишер унинг хотини билан укаси Азаматни дўйпосла, жароҳатларни, орадан кўп ўтмай амакилари Пўлат ва Фанишер яна Азаматни уриб, оғизга латта тикичанга "Карвак" налигига ташлаб келишгани Элёрнинг газабини қайнатарди. Шуши унинг ҳаёнинг бир ўтмасини амакиларидан ўн олиш фикри бўнад этанди. Устига-устак, Фанишернинг ўзбошимчалик билан ерларининг бир қисмига бўлғарди ўтмай келишади. Буни кўрган Азамат қасига ўзларинида:

— Нега хотиним билан укамни урдинг? Индамаса, ҳаддиндан ошиб кетибсанми? Азаматни оғзига латта тикиб, каналга ташлабсан, нима ўлдирмоқимидир?

Жиянининг қилиғидан Фанишернинг энсаси қотди. Шунинг учун пинагини бузмай, жавоб қайтадарди.

— Нима энди ҳаммаси учун жавоб берасан... Элёр ўзиға-ўзи шундай деганча, ошхонадан пичок ўтиб, амакинин ўзиға-ўзи ишлайди. Ҳовли якинига келгач, куляй вақт келишини кута бошлади. Соат 21:00 ларда укаси Азаматта тез етиб келиш ҳақида СМС юборди. Азамат кўп куттирилди. Бироздан кейин узокидан Фанишер кўрди. Элёрнинг унга кўзи тушши билан укасига боши билан "юр" ишорасини қилиб, ўзи олдинга ўтди. Бу пайтда амакини дарозасига яқинлашиб қўйиб келишади. Элёр уни ичкарига киришага кўймай, мақсадга кўчди:

— Нега хотиним билан укамни урдинг? Индамаса, ҳаддиндан ошиб кетибсанми? Азаматни оғзига латта тикиб, каналга ташлабсан, нима ўлдирмоқимидир?

Жиянининг қилиғидан Фанишернинг энсаси қотди. Шунинг учун пинагини бузмай, жавоб қайтадарди.

— Нима энди қилимади? Сени нима килиларни ўтмай келишади. Азаматта қародаги кутишида:

— Нима энди қилимади? Сени нима килиларни ўтмай келишади. Азаматта қародаги кутишида:

— Нима энди қилимади? Сени нима килиларни ўтмай келишади. Азаматта қародаги кутишида:

— Нима энди қилимади? Сени нима килиларни ўтмай келишади. Азаматта қародаги кутишида:

— Нима энди қилимади? Сени нима килиларни ўтмай келишади. Азаматта қародаги кутишида:

СОХТА ОШИК

мади. Онанинг тергашлари-
га миқ этмай ўтираверди.
Пул ундиrolмаган киз хона-
сига камалиб олиб, юм-юм
йиглади. "Руслан ака, кечи-
ринг, гапимнинг ўстидан чи-
колмадим".

Киздан шу мазмундаги
SMS олган Русланнинг хаф-
саласи пир бўлди. Ўйлай-
ўйлай бир карорга келди:
Фиригарлик иш бермади,
бўёғи энди товламачилик...

"Энди кеч. Сенга ишониш
вазъда бериб кўйдим. Пул
эртага керак менга".

У шу сўзларни ёзиб, кизга
SMS килиб жўнатмоқчи бўл-
дио, фиридан кайти. "Бу
ахир ўзимга карши далил-
ки? Кизнинг телефони кили-
шини кутди.

Орадан кўп ўтмади. Киз-
нинг бардоши етмай, унга
кўнгирик килди. Йигит кўри-
шиши ниятини айтганида хур-
санд бўлиб, айтилган жойга
учиб борди.

Аммо йигитнинг гаплари-
ни тинглаб туриб, хуши бо-
шидан учди.

— Ахир... Руслан ака, бу
кандай гап? Сиз...

— Нима, мени ошик
бўлиб қолди деб ўйловми-
динг? Севдим-куйдим ёши-
дан ўтганман аллақачон. Мен-
га пул керак, тушундингми,
пул? Сенда эса пул бор.
Аданга пул дегани бехисоб.
Халиям мен кўп сўрамаяпман.

— Руслан ака...
— Гапимни бўлма. Уму-
ман, энди мен нима десам
шунга кўнасан. Мажбурсан
шунга. Хуллас, эртага 500
"кўки"да олиб келасан ол-
димга. Бу сенга сарфлаган
вақтим ва харажатларим учун
"компенсация".

Кизнинг ҳозиргина ёш
ғиттилаб турган кўзларида
нафрат учкуни чакнади:

— Нима бу шантажми? Бу-
нақа номерингиз менга
ўтмайди.

— Unda шарманда бўла-
сан, — деди йигит курукки-
на килиб.

— Нега шарманда бўлар-
канман? Мен сиз билан...
ётиб юрибманми?

— Бунисининг њеч кимга
қизиги йўқ. Сенинг "анақа"
кизлардан деб гап таржатсам,
умуман њеч кимга қизигинг
колмайди. Узр, адашибман,
шу гаплардан кейин сенга
қизиқадиганлар қадамингда
учрайди... Аданг, укаларинг
бор. Ўқишинга кераб, икки-
чунгасига айтсан, етади. Мен-
нинг эса йўкотадиган нарсам
йўқ, йигит кишиман, жин ҳам
урмайди. Лекин сенинг
йўкотадиганинг кўп.

— Шунчалик пасткашлик-
кор борасан деб ўйламовдим,
— деди киз титраб.

— Сенсирама мени.
Ўзингга ёмон бўлади.

— Бунча пул сенга нега
керак?

— Киз жўяли жавоб берол-

Саргузашт-романларда, киноларда муҳаббат ўйинини бошлаб қўйиб, кейин ўз мақсади, тамагирлигини намоноиш этган қиз-жуонлар образи кўп учрайди. Тўғриси, уларнинг аксари реал ҳаётдан олинган, яъниким ҳаётла ҳам шундай ҳолатлар учраб туради... Аммо бу сафар биз баён қиласидиган жиноят тафсилотида бари аксинча...

Бахор. Март. Севги-
муҳаббат отлиг тўй-
гулар қайси йигит ё
қизни четлаб ўтибди, биз-
нинг "кахрамон"ларимизни
четлаб ўтса.

Ҳаммаси тасодифий тани-
шувдан бошланди. Шунақаси
ҳам бўлар экан: Гулноза (исм-
фамилиялар ўзгаририб бе-
рилмоқда) кўл телефонига
адашиб тушган сўзамол йигит-
ни кўрмай туриб, ёқтириб
колди. Аввалига телефонда
кунда бир марта бўлсам ялан-
шасида, бир нимасини йўкотган-
дай ахволга тушив юрган
қиз, кейинчалик уни
кўрмаса туролмайдиган дара-
жага бориб ети.

Кунда кунора йигитни
йўклаб борадиган одат чиқар-
ди.

Йигит Гулнозанинг гап-сўзи-
ю, юриш-туришидан билди —
ўзига тўк ҳонадон кизи...

Йўқ, у айrim тенгурлари-
га ўшбай бой хонадонга кўёв
бўлиш илинжиди қизнинг бо-
шини айлантиргани йўқ. Ав-
валига шунчаки, саргузашт
истаб қизнинг ишончини
коzonди.

Аммо вакт ўтган сайнин фик-
ри ўзгариб, бошчака мақсад-
ни ният қилди. Атайн уч-
тўрт кун қизга телефон киль-
май кўйди. Кўнгириклини
жавоб бермади, у билан уч-
рашишдан ўзини олиб қочиб
юрди.

Турган гапки, бу билан
қалбида муҳаббат куртак отиб
ултурган қизнинг ҳаловати
йўколди. Йигитни қидириб
борди.

Айнан шуни кутган йигит
юзига ташвиши қўйиша сурт-
гача қарши олди.

Киз ҳол сўради. У индамади.
Киз журъати етиб-етмай
яна сўради:

— Тинчликми, Руслан ака?

— Муаммодан бошим чи-
май қолди, — деди йигит

Киз жўяли жавоб берол-

осон кутулди: "Яқин курс-
дош дугонам билан гап та-
лашиб қолдим, шунга анча
сикилдим".

Онаси чиқиб кетгач, сум-
каси, чўнгакларида пул-
ларни йигиб чамалаб кўрди.
Яна анча керак. Онасидан
сўрашга икиланди. Дадаси
ишдан келишини кутишга
карор қиди.

Дадаси қандайдир меҳ-
мон эргаштириб келди. Эр-
талла сўрарман деб ўзини
овутди. Аммо эрталаб уй-
ғонганида отаси аллақачон
мехмонини кузатгани аэро-
порта чиқиб кетган экан.

"Яна бир кун кутса ўлиб
қолмайди. Олади ўша пул-
ни". Гулноза шу ўйда дарс-
га отланди. Ярим йўлда кўл
телефони жиринглаб, "Рус-
лан" деган ёзувни кўрсатиб
колди. Ноилож кулогига тут-
ди.

— Нима бўлди, яхши қиз?

Бугундан қолмайдими?

— Илохини қиломадим.

Эртага...

— Бошни қотирма, пул

буғунга керак менга.

— Тушунинг, бир кун ку-
толмайсизми? Адамдан
ҳали сўролмадим... Кимдан
оламан бошка.

— Бўёғи сенинг пробле-
манг. Соат тўртгача муҳлат.
Сўмда бўлсам ямли. Ҳеч
иложини тополмайтган
бўлсанг, ана, тиллаларин-
ни сот. Хуллас, пулни топ.
Бўлмаса дарсдан уйнингга
қайтганинда сени "сюр-
приз" кутади.

— Ҳайвон!

Микроавтобусдагилар
қизнинг йиги аралаш айт-
ган бу сўзидан кейин унга
ғалати қараш килиб қўйи-
дию, сўнг яна ўз ҳаёллари
билан қалиғи кетишиди.

— Тилинга эр берма, —
деди йигит телефонини на-
риги томонидан. — Яқинги-
нада мени кўрмасанг турол-
масдинг, эсингда турсин.
Мендан осонликча кутуол-
майсан. Ҳали кўп кўришамиз.

Йигит тилидан илинди.
Унинг охирги гапидан қиз
хушёр тортиди. Демак, бу
ҳали бошланиши. Энди
качон пулга зориска, шан-
таж қилишга ўтаверади...

Киз шуларни ўлади,
лекин тилига чикармади.

— Сизга ўзим телефон
қиламан, — деди-да, тел-
фонини ўчириб қўйди.

Кейин дуч келган бекат-
да тушиб қолди. У бир
карор гелиб бўлган эди:
сўраб-суриштириб ИИББ
идорасини топиб борди.

Унинг аризаси бўйича
тезкор гурух тузилиб, тे-
гишли тартибда режа ишлаб
чиқилди.

Киз ҳозиргина ўтади.
Уйига етгунча турол-
майдиган ахводла ҳам эмас.

Нимани савдолашдим
ўзи? Номусимим? Шу гап-
ларни қандай айтди, но-
мард. Ноҳотки шу мен бил-
ган Руслан бўлса?

Онаси ўйда экан, киз њеч
нимани сезидирмаслик учун
ўзини тоби йўқдай тутди.
Бундан онаси баттар хаво-
тирга тушди. Онасиңнинг
кўрсататтган меҳрибончи-
лигини кузатиб хўрлиги ке-
либ, йиглаб ўборди.

Ахир улар мени не умид-
ларда кетта қилишган. Улар-
нинг ўзини ерга қаратаман-
ми энди?

Онаси чиқиб кетгач, сум-
каси, чўнгакларида пул-
ларни йигиб чамалаб кўрди.
Яна анча керак. Онасидан
сўрашга икиланди. Дадаси
ишдан келишини кутишга
карор қиди.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

димлари томонидан кўлга-

онидини кутади.

Судда қилишидан пу-

шаймонлигини билдириб,

бундай номаъкул ишнинг

кўчасига бошка кирмаслиги-

ни кўтказиб қўйиб таркорла-

тиб органининг тезкор хо-

Шохидами ё баргида?

Устомон одамлар ҳакидағы «шохидамас, баргидама» мәқдисінде күтпілік эштіктан бўлса керак. Киси ҳар қанча устомон бўлмасин, унинг ҳаракатлари қонун доирасига кирмаса, «баргидама» юрса ҳам барбір фиш этилади.

Урганчлик Интизор Джумановдан фаолияти бунга мисол бўла олади.

Кейнинг йилларда баъзи инсонларнинг асосий мақдис маймадаромад ҳаракангиз сир эмас. Уларнинг баъзилари эса ҳар қандай йўл билан бўлса да, даромад қилишина хоҳлашади. 1983 йилда Урганч шахрида тугифлан, оиласи, Заранднинг онаси, Хоразм вилоят болалар ижодиёт марказида тўғрап раҳбари бўлбіл ишлаб келган Интизор Джуманова ана шу тоифага киради.

Интизор сўзга чечан, кўзга якин аёл. Ёғонни ҳам «кайишиб» кўйди. Турили саргузашт фильмлар таъсиридами ё бошқа сабабданни, Интизор соддадил одамларни алдаб, пулларни кўлга киришини режалаштириди. Буни қарангиз, бу борада «омади чонди» ҳам.

Интизор аввалига гўё фуқароларни ишга жойлаш билан шуғулланиши ҳақида гап тарқатди. Казо-казо танишлари борлигини, бир оғиз гапи ва оғизни маблағ етари ҳаракангизни атрофдагиларга бир неча бор утириди.

Бу тарздаги «реклама» тез орада ўз самарасини берди. Одамлар уни ўзлари йўқлаб келдиган бўлишида.

2010 йилнинг баҳори эди. 3.Курбонова исмили аёл ундан кизи Л.Киличеван бирорта болалар боғчасига ишга жойлаш кўшишини сўраб илтимос қилиди.

— Кизим ишга кирди деб хисоблаиверинг. Мен унажа катта пул ҳам талаб қилмайман. Мақсадим одамларнинг жохатни чириш, савоб олиш, — қайта-қайта таъкидлари Интизор. — Майли, сиз менга ёқиб

колдингиз, 200 минг сўм берадилар, танишларимдан қаттиқ илтимос қиласман, узги билан бир ҳафта-йн кунда кизингиз иш бошлайди.

3.Курбонова айтилган пулни келтириб берди. Аммо «бир ҳафта-йн куннинг ўтиши» анча кийин будди. И.Джуманова турли баҳоналар ўйлаб топлиб, муддатни чўзаверди.

Бу орада «мехнат биржаси бекаси» ҳақидаги ҳабарлар туриларга ҳам тарқалди. Ирик мижозга рўбарў келди. Хивалик А.Сапаева ўғуллари Нурддин ва Ўлмасбек Эшнишёвлардин, жияни К.Каримовларни ҳарбий соҳаларга ишга жойлаштириб беришини сўради.

— Бу муаммо эмас, — деди Интизор бамайлихотир. — Отам нуғузли лавозимларда ишлаб нағафага чиқсан. Якинларнинг тегиши жойга ишга кириши учун отамнинг бир оғиз сўзи киоя. Ҳар бирни учун 5 миллион сўмдан, 15 миллион тўласангиз бўлди.

Хурсанд бўлган А.Сапаева айтилган пулни бир ой ичидаги тўғрилаб берди. Аммо унинг тегиши жойдан жавоб келишини кутиши узокка чўзилди.

Албатта, И.Джуманована факат А.Сапаеванин «иши» билан «шуғулланиб» колмасдан, фирибагларни давом этди. Жумладан, урганчлик С.Отажоновдан 28-соноли болалар боғчасига ишга жойлаш шарти билан 200 минг сўм, Д.Мадатовдан Банк коллегижа ишга жойлаш шарти билан 250 минг сўм, хивалик О.Жуманиёзовдан кизи Н.Хасанованин банкка ишга киритиб бериш учун 300 минг сўм, Урганч туманидан Д.Султоновадан бирорта мактабга кутубхоначи килиш учун 300 минг сўм, хивалик Ш.Рахимбергановдан юрак касалларни шифохонасига ишга киризиш учун 300 АҚШ доллари олди.

Шу билан бирга, фирибагларликнинг янги усулларини ҳам ўйлаб топди. Тилла тақинчошлар ишлаб кетиши мумкин.

Конун химоҷилиари унинг фаолиятига чек қўйишмаганида яна қанча одамларга фириб бериси мумкинлигини ким билди дейсиз.

Суд хукими биноан И.Джуманована қонуний жазосини олди.

Бизни ўйлантирадигани эса атрофимиздагиларнинг ундиғи фирибаглардаги домаги илинчидан давом эттаётганидир. Биз юкорида «мехнат биржаси бекаси» иборасини бекорга кўлламадик. Ахир, И.Джумановдан ишга жойлаш беришини илтимос қилишлари бироз эрини тўюлмайдими? Бу ҳали ҳам орамизда ҳуқуқи маданийти, билимни ҳам фуқаролар борлигини кўрсатмайдими?

Демак, бу каби ҳолатларнинг олдини олиш учун ҳуқуқий тарғибот ишарини янада кучайтиришимиз, фуқароларда ҳуқуқий маданийти шакллантириш тадбирларни кўлламиши оширишимиз тақозо килинади.

Савдоши билан шуғулланувчи К.Рахмоновдан тақинчош савдошига ёрдам бераман, дея жами 27 млн. 721 минг сўмлик тилла буюмларини олиб, 8 млн. 480 минг сўмни тўлаб, колганини тўлашни турли баҳоналар билан чўзди. Максади эса бу пулни ўзлаштириш эди.

Яна бир тилла савдоши билан шуғулланувчи Ш.Якубованин ҳам шаҳарда алдаб, 17 млн. 90 минг сўмлик тилла буюмларини сотиб бераман, дея кўлга киритид. Унга 8 млн. 766 минг сўм берил, колган тақинчошларни ўзлаштириб юборди.

Тижорат банклари орқали АҚШ долларига алмаштириб берини ваъда қилиб Д.Худойберганованинг 1 млн. 800 минг сўм пулни кўлга киритиди.

Бу каби мисолларни яна кўллаш кетириш мумкин.

Конун химоҷилиари унинг фаолиятига чек қўйишмаганида яна қанча одамларга фириб бериси мумкинлигини ким билди дейсиз.

Суд хукими биноан И.Джуманована қонуний жазосини олди.

Бизни ўйлантирадигани эса атрофимиздагиларнинг ундиғи фирибаглардаги домаги илинчидан давом эттаётганидир. Биз юкорида «мехнат биржаси бекаси» иборасини бекорга кўлламадик. Ахир, И.Джумановдан ишга жойлаш беришини илтимос қилишлари бироз эрини тўюлмайдими? Бу ҳали ҳам орамизда ҳуқуқи маданийти, билимни ҳам фуқаролар борлигини кўрсатмайдими?

Демак, бу каби ҳолатларнинг олдини олиш учун ҳуқуқий тарғибот ишарини янада кучайтиришимиз, фуқароларда ҳуқуқий маданийти шакллантириш тадбирларни кўлламиши оширишимиз тақозо килинади.

— Ҳамма кимни кимни келиб... — Дўёнгана. Баш оғриғи учун...

Худойберган олиб келган винони сипкоришиди, бир-бирига ажабтуро тикилиб турган «улфат»-лар кўнгалининг акси шишида шайтонга монанд бўлбіл кўринади. Мантисиз сухбат жанжалга айланди. Айтилётгандан ҳаракатомуз сўзларга жавобан Асан кўлига тушган ошличик билан Худойберганнинг баш қисми, юз-кўзларига аямай роҳи бўлди.

— Ҳамма кимни кимни келиб... — Дўёнгана. Баш оғриғи учун...

Худойберган олиб келган винони сипкоришиди, бир-бирига ажабтуро тикилиб турган «улфат»-лар кўнгалининг акси шишида шайтонга монанд бўлбіл кўринади. Мантисиз сухбат жанжалга айланди. Айтилётгандан ҳаракатомуз сўзларга жавобан Асан кўлига тушган ошличик билан Худойберганнинг баш қисми, юз-кўзларига аямай роҳи бўлди.

Тинч қолган шеригига бефарқ тикилиб турган Асан Есназаров сабаби ҳатти-харакатини таҳлил килишга ҳам, мулҳоза юритишга ҳам маънан ожиз эди.

Суд хукми ўқилди. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 97-моддаси 2-кисми «в», «х» бандарлари кўрсатилган жиноятни содир кўнглиган А.Есназарова 20 йил муддатга озодликдан маҳрум килиш жазоси тайинланди.

Қариган чигида фарзандлар ардоғида, неваралар эъзозида яшаш баҳти ҳаммада ҳам наисбет этавмермайди. Кимки, тўғри хаёт йўлини танлаб, идрок ойнасида бугуни ва эртасини кўра билса, солиқ амали билан болаларга ўрнак бўла олса, жамиятга, одамларга фойдаси тегса, у бундай макомга муносибидир. Ҳикмат излаганга ҳимматидир дунё деб, бежиз айтишмаган ахир.

Кариган чигида фарзандлар ардоғида, неваралар эъзозида яшаш баҳти ҳаммада ҳам наисбет этавмермайди. Кимки, тўғри хаёт йўлини танлаб, идрок ойнасида бугуни ва эртасини кўра билса, солиқ амали билан болаларга ўрнак бўла олса, жамиятга, одамларга фойдаси тегса, у бундай макомга муносибидир. Ҳикмат излаганга ҳимматидир дунё деб, бежиз айтишмаган ахир.

Тонг. Яшаш гаштини ҳалол меҳнатда деб билган фарзандлари иқబол, оиласи тинчини ўйланган, кискаси, одамларга ишлаб тегсан, дейдиган кишилар учун нурафшон куннинг ибтидоси.

Аммо бир күлтум арок учун, кайф-сафоны деб ўзлигини унгутган худбии қимсалар учун елга савирилаётган умрингин аҳамияти ҳам, қизифи ҳам йўқ. Чунки уларнинг иқболи зим-зий.... Бир-

савдоши билан шуғулланувчи К.Рахмоновдан тақинчош савдошига ёрдам бераман, дея жами 27 млн. 721 минг сўмлик тилла буюмларини олиб, 8 млн. 480 минг сўмни тўлаб, колганини тўлашни турли баҳоналар билан чўзди. Максади эса бу пулни ўзлаштириш эди.

Яна бир тилла савдоши билан шуғулланувчи Ш.Якубованин ҳам шаҳарда алдаб, 17 млн. 90 минг сўмлик тилла буюмларини сотиб бераман, дея кўлга киритид. Унга 8 млн. 766 минг сўм берил, колган тақинчошларни ўзлаштириб юборди.

Тижорат банклари орқали АҚШ долларига алмаштириб берини ваъда қилиб Ҳудойберганнинг баш қисми, юз-кўзларига аямай роҳи бўлди.

Суд худойберганнинг ҳаммада ҳам наисбет этавмермайди. Кимки, тўғри хаёт йўлини танлаб, идрок ойнасида бугуни ва эртасини кўра билса, солиқ амали билан болаларга ўрнак бўла олса, жамиятга, одамларга фойдаси тегса, у бундай макомга муносибидир. Ҳикмат излаганга ҳимматидир дунё деб, бежиз айтишмаган ахир.

Қимматга тушган «ҳотамтойлик»

Бир пайтлар Андикон шаҳар ҳоиммилигининг «Богишамол» худудий бирлашмаси бошлиги бўлиб ишлаган ва ўзини «Богишамол ҳоиммий» дея атаган Билолиддин Азимов бошлиқ билған бирлашма тутатилган бўлса ҳам тарздан кетишни «истамади». Жиноят иши очилигинга қадар ўзини «ҳоиммий» деб юраверди. Ҳудуддаги маҳаллаларда ишловчилар унга Билолиддин Хайридиновининг «Богишамол» даҳаси, собиқ «Кинофикатор» бошқармасининг «Богишамол» номли сабзоччиликни ва боғдорчилар ушмасига қарашли ер майдонидан фуқаро Алишер Бекмирзаевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2008 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Аликон Даравиевга 4 сотих, Алихон Зарашевага 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2009 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2010 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2011 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2012 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2013 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2014 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2015 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2016 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2017 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2018 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2019 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2020 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2021 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2022 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2023 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2024 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2025 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2026 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2027 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2028 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2029 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2030 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2031 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2032 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2033 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2034 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2035 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2036 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2037 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2038 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2039 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2040 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2041 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2042 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2043 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2044 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2045 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2046 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2047 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2048 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2049 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2050 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2051 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2052 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2053 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2054 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2055 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2056 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2057 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2058 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2059 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2060 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2061 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2062 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2063 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2064 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2065 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2066 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2067 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2068 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2069 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2070 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2071 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2072 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, Азизон Зарашевага 4 сотих, 2073 йилда фуқаро Бурхониддин Жалиловга 3 сотих, Алихон Даравиевга 4 сотих, Алихон Даравиевга 6 сотих, А

Тендер савдолари муддатининг узайтирилиши тўғрисида хабарнома

**ДАВЛАТ МУЛКИНИ ХОРИЖИЙ ИНВЕСТОРЛАРГА СОТИШ БЎЙИЧА ТЕНДЕР САВДОЛАРИНИ УТКАЗУВЧИ
ДАВЛАТ КОМИССИЯСИ**

(комиссиясининг 2011 йил 25 апрелдаги 02-8-36-сонли қарори)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 20 июлдаги 672-сонли қарорига асосан аввал эълон қилинган тендерлар бўйича таклифларини қабул қилиш муддати узайтирилганини маълум қиласди:

Тендер таклифларини қабул қилиш муддати 2011 йил 12 июль куни Тошкент вақти билан соат 12:00да тутади

Корхонанинг номи	Манзили	Сотиладиган улуш (%)	Бошлангич нархи (АҚШ долл.)	Инвестиция мажбуриятлари (АҚШ долл.)	Тендер хужжатлари пакетининг нархи (АҚШ долл.)
«IPAK YO'LI – TURIZM INVEST» КК МЧЖ («Dedeman Silk Road Tashkent» меҳмонхонаси)	Тошкент шаҳри	39,0	11 300 000	5 000 000	2 000
«ISSIQLIKQUVVATTA'MIR» МЧЖ	Тошкент шаҳри	25,0	640 000	150 000	100
«Роҳат» болалар согломлаштириш оромтоҳи	Бухоро вилояти	100,0	36 000	50 000	100

«Dedeman Silk Road Tashkent» меҳмонхонаси Тошкент шаҳри марказида, Алишер Навоий ва Амир Темур кўчаларининг кесишмасида жойлашган. «Dedeman Silk Road Tashkent» 4-юлдузли меҳмонхона ҳисобланади. Меҳмонхонада 206 та шинам хона, ресторон, кафе, бар, тунги клуб мавжуд, шунингдек конференция ва учрашувлар ўтказиш учун барча куляйликлар яратилган. Меҳмонхонада "Life Style" согломлаштириш клуби фаолият кўрсатади.

«ISSIQLIKQUVVATTA'MIR» МЧЖ Тошкент шаҳри Яккасарой туманида жойлашган бўлиб, корхона 1997 йилда ишга туширилган. Корхонанинг асосий фаолият турни курилиш-монтаж ишлари, капитал таъминалаш, магистрал ва кварталлар ичидаги иссиқлик ўтказиши тизимларини капитал таъминалаш ва қуриш, коммунал хўжалиги обьектлариди умумий курилиш ишларини олиб боришидан иборат.

«Роҳат» болалар согломлаштириш оромтоҳи Бухоро вилояти, Олот туманида жойлашган. 1974 йилда ишга туширилган бўлиб, Олот туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлимининг балансида ҳисобланади. Оромтоҳ ҳийаги 160-190 кишини қабул қилиш ва хизмат кўрсатишига мўлжалланган. Жами ер майдони - 9078 м², шу жумладан асосий бинолар ва иншоотлар жойлашган ер майдони — 895 м². Оромтоҳ худудида 11 та бино ва иншоотлар мавжуд.

Тендерда иштирок этиш истаги бўлган сармоядлор тендерда иштирок этиш аризасини ҳамда маҳфиликни сақлаш тўғрисидаги Билдиришномани тегиши тарзида тўлдириб ва имзолаб топширишлар лозим.

Ушбу ҳолда Информацион меморандум, Тендерни ўтказиш қоидалари ва Тендер таклифининг шаклини ўз ичига олган Тендер хужжатлари, уларга тўлов амалга оширилганидан кейин ҳамда Давлат мулки кўмитасига тўлдирилган ва имзоланган Ариза ҳамда маҳфиликни сақлаш тўғрисидаги Билдиришнома билан биргаликда тўлов амалга оширилганликни тасдиқловчи хужжат нусхаси тақдим этилганидан сўнг олиниши мумкин.

Тендер хужжатлари учун бўлган гапланган тўловни Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки кўмитасининг ғазнечилиги Амалиёт бошкармаси; Олувчининг номи: Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг ғазнечилиги Амалиёт бошкармаси;

СТИР: 201 122 919; Олувчининг х/р: 2340 2000 0001 0000 1009;

Олувчининг банки: Марказий банкнинг ҳисоб китоб кассаси Ташкент шаҳар бос бошкармаси;

Тўлов деталлари: ЎзР. Давлат мулки кўмитаси х/р 401 010 860 262 947 950 100 021 003, тендер хужжатлари учун;

СТИР: 201 122 696;

Банк коди: 00014.

Валюта рақами: 2020 3840 5006 0028 9001.

"Ипак Йўли" АИКБ, Тошкент ш., А.Кодирий, 2.

ИНН 200542744, Банк коди 00444, S.W.I.F.T. код: INIPUZ22

Тендер таклифларининг очилиши 2011 йил 12 июль куни Тошкент вақти билан соат 16:00да, Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки кўмитасининг мажлислар залида (5-каватда) бўлиб ўтади.

Тендер таклифларини ўрнатилган тартибда тақдим этган тендер қатнашчилари ёки уларнинг ишончли вакиллари тендер таклифларини очиш маросимида қатнашиш хўкукига эгадирлар.

Ушбу кунда сотилмаган давлат активларининг тендер савдоши 2011 йил 9 август куни соат 16:00 да бўлиб ўтади.

Тендер ўтказилиши билан боғлик бўлган барча масалалар бўйича кўйидага манзилга мурожаат этишингиз мумкин:

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки кўмитаси, Ўзбекистон Республикаси, 100003, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шоҳ кўчаси, 55-үй.

Маълумот учун тел.: +998 (71) 259-21-79, 259-21-38. Факс: +998 (71) 259-21-38. Веб сайт: www.gki.uz

Уведомление о продлении срока тендера

ГОСУДАРСТВЕННАЯ КОМИССИЯ ПО ПРОВЕДЕНИЮ ТЕНДЕРНЫХ ТОРГОВ ПРИ ПРОДАЖЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА ИНОСТРАННЫМ ИНВЕСТОРАМ

(решения комиссии от 25 апреля 2011 года №02-8-36)

В соответствии с Постановлением Президента Республики Узбекистан №ПП-672 от 20 июля 2007 года уведомляет о продлении срока подачи тендерных предложений по ранее объявленным тендерам:

Срок приема тендерных предложений истекает в 12:00 часов дня по Ташкентскому времени 12 июля 2011 года.

Наименование предприятия	Адрес	Реализуемая доля (%)	Стартовая цена (долл. США)	Инвестиционные обязательства (долл. США)	Стоимость тендерной документации (долл. США)
СП ООО «IPAK YO'LI – TURIZM INVEST» (гостиница «Dedeman Silk Road Tashkent»)	г.Ташкент	39,0	11 300 000	5 000 000	2 000
ООО «ISSIQLIKQUVVATTA'MIR»	г.Ташкент	25,0	640 000	150 000	100
Детский оздоровительный лагерь «Роҳат»	Бухарская область	100,0	36 000	50 000	100

Гостиница "Dedeman Silk Road Tashkent" расположено в центре города Ташкента на пересечении улиц Алишера Навои и Амира Темура. Гостинице "Dedeman Silk Road Tashkent" присвоена категория "4 звезды". Гостиница имеет 206 комфортаильных номеров, ресторан, кафе, бар, ночной клуб, также имеются все удобства для проведения конференций и деловых встреч. На территории гостиницы функционирует оздоровительный клуб "Life Style".

ООО "ISSIQLIKQUVVATTA'MIR" расположено в Яккасарайском районе г.Ташкента. Предприятие введено в эксплуатацию в 1997 году. Основным видом деятельности предприятия является строительно-монтажные работы, капитальный ремонт и строительство внутриквартальных и магистральных теплосетей, общественные работы на объектах коммунального хозяйства.

Детский оздоровительный лагерь "Роҳат" расположен в Алатском районе Бухарской области. Введен в эксплуатацию в 1974 году, находится на балансе Отдела сельского и водного хозяйства Алатского района. Рассчитан на приём и обслуживание 160-190 человек в год. Общая площадь 9 078 кв.м, в т.ч. под зданиями и сооружениями - 895 кв.м. На территории имеется 11 зданий и сооружений.

Инвесторы, желающие участвовать в тендере, должны подать соответствующим образом заполненную и подписанную Заявку на участие и Заявление о соблюдении конфиденциальности.

В этом случае пакет тендерной документации, включающий Информационный меморандум, Правила проведения тендера и Форму тендерного предложения, может быть получен после его оплаты и представления в Госкомимущество Республики Узбекистан заполненной и подписанный Заявки и Заявления о соблюдении конфиденциальности с приложением копии документа, подтверждающего оплату.

Оплату за пакет тендерной документации необходимо перечислить на один из следующих счётов Госкомимущества Республики Узбекистан:

Наименование Получателя: Казначейство Министерства финансов Республики Узбекистан;

ИНН: 201 122 919, Расчетный счет Получателя: 2340 2000 0001 0000 1009;

Банк Получателя: РКЦ ГУ ЦБ по г. Ташкенту;

Детали платежа: Госкомимущество РУ л/с 401 010 860 262 947 950 100 021 003 сбор за тенд. док.;

ИНН: 201 122 696;

Код банка получателя: 00014.

Валютный счёт №2020384050060289001

в ОПЕРУ АИКБ "Ипак Йўли", 100135, г.Ташкент, ул. Фарҳадская 12-А

ИНН: 201122696, МФО: 00444 S.W.I.F.T. код: INIPUZ22

Вскрытие пакетов с тендерными предложениями состоится 12 июля 2011 года в 16:00 часов по Ташкентскому времени в зале заседаний Госкомимущества Республики Узбекистан (5 этаж).

Участники тендера или их уполномоченные представители, подавшие тендерные предложения в установленном порядке, вправе принять участие при вскрытии пакетов с тендерными предложениями.

В случае не реализации госактивов повторные тендерные торги будут проведены 9 августа 2011 года в 16:00.

По всем вопросам, относящимся к проведению тендера, просьба обращаться:

Госкомимущества Республики Узбекистан, Республика Узбекистан, 100003, г.Ташкент, проспект Узбекистанский, 55.

Контактный телефон: +998 (71) 259-21-79, 259-21-38. Факс: +998 (71) 259-21-38. Веб сайт: www.gki.uz

